

**Bauskas novada pašvaldības
JAUNATNES POLITIKAS
pamatnostādnes
2024.-2028.**

SATURS

TERMINU SKAIDROJUMS	3
SAĪSINĀJUMI	6
IEVADS	7
PAMATNOSTĀDŅU NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS	8
ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE	12
Bauskas novada jauniešu aptauja un tās izvērtējums	19
Darbs ar jaunatni Bauskas novada pašvaldībā	30
Darba ar jaunatni stratēģiskā virzība	33
Kopsavilkums	35
STRATĒĢISKĀ DAĻA	36
Rīcības virzieni un sagaidāmie rezultāti	41
1. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un koordinācijai	41
2. Jauniešu līdzdalības un iniciatīvas stiprināšana	44
3. Nodrošinājums lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām	46
4. Starptautiskā sadarbība un jauniešu mobilitāte	48
5. Jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušana	49
6. Digitālais un informatīvais darbs ar jaunatni	50
PAMATNOSTĀDŅU ILGTSPĒJA UN IEVIEŠANA	51
Turpmākā rīcība	52
Pamatnostādņu vadība un pārraudzība	53
Pielikums	54

TERMINU SKAIDROJUMS

Jaunatnes politika	Mērķtiecīgu darbību kopums visās valsts politikas jomās, kas veicina jauniešu kā sabiedrības locekļu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu.
Darbs ar jaunatni	Uz jauniešiem vērsts plānotu praktisku pasākumu kopums, kas nodrošina jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu.
Jaunietis	Saskaņā ar Jaunatnes likumu jaunietis Latvijā ir persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem.
Jaunieši ar ierobežotām iespējām	Jaunieši ar ierobežotām iespējām: <ul style="list-style-type: none"> • jaunieši ar fizisku vai garīgu invaliditāti; • jaunieši, kuriem ir mācīšanās grūtības; • jaunieši, kuriem ir ekonomiskie šķēršļi (zems dzīves līmenis, maznodrošinātie, bezpajumtnieki, ilgstošie bezdarbnieki, parādnieki, u.c.); • jaunieši ar kultūru atšķirībām (imigranti, bēgļi, etniskās minoritātes, jaunieši ar grūtībām kultūrā un valodas apgūšanā, u.c.); • jaunieši ar veselības problēmām (jaunieši ar hroniskām vai smagām saslimšanām vai psihiatriskiem traucējumiem, u.c.); • jaunieši, kuriem ir sociālie šķēršļi (kas saskaras ar vecuma, dzimuma, etniskās piederības, seksuālās orientācijas izraisītu diskrimināciju, kam ir anti-sociāla vai riskanta uzvedība, kā arī vientuļie vecāki, bāreņi, bijušie ieslodzītie, vielu un procesu atkarīgie, u.c.); • jaunieši, kuriem ir ģeogrāfiskie šķēršļi (jaunieši no ļoti attāliem lauku reģioniem, lauku jaunieši, jaunieši, kuriem ir ierobežotas pakalpojumu iespējas, u.c.).
Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija	Pašvaldības veidota padomdevēja institūcija, kuras mērķis ir veicināt saskaņotu pašvaldības jaunatnes politikas izstrādi un īstenošanu. Tās sastāvā visbiežāk iekļauj pašvaldības speciālistus, kuri veic darbu ar jaunatni, un jaunatnes organizāciju, iniciatīvu grupu un valsts pārvaldes iestāžu teritoriālo struktūrvienību pārstāvjus.
Jaunatnes lietu speciālists	Persona, kas plāno un uzrauga darbu ar jaunatni, sadarbojas ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām, izstrādā priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidei, koordinē informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā, sekmē jauniešu pilsonisko audzināšanu, veicina jauniešu brīvprātīgo darbu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, konsultē jauniešus politikas jomā, tajā skaitā par pasākumu, projektu un programmu izstrādi

	un īstenošanu, kā arī veicina jauniešu personības izaugsmi (Jaunatnes likums, 2008).
Jaunatnes darbinieks	Persona, kas veic darbu ar jaunatni, iesaistot jauniešus darba ar jaunatni īstenošanā un izvērtēšanā; nodrošina aktivitātes un lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem vietējā līmenī; līdzdarbojas starptautisko pasākumu un projektu īstenošanā; konsultē jauniešus par viņiem aktuālajām tēmām; nodrošina informācijas pieejamību un apriti par jaunatnes politikas jautājumiem.
Jauniešu centrs	Viens no pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem un institucionālās sistēmas darbam ar jaunatni sastāvdaļām. Vieta, kur jauniešiem ar dažādām iespējām tiek izveidota draudzīga, atvērta un atbalstoša vide, kā arī veicināta sadarbība starp jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām.
Jauniešu dome	Sekmē pašvaldības jauniešu sadarbību, pieredzes apmaiņu un iniciatīvas darbā ar jaunatni. Ir jauniešu interešu un vajadzību pārstāvis un aizstāvis. Tās sastāvā iekļauj izglītojamo pašpārvalžu, jauniešu iniciatīvu grupu un jaunatnes organizāciju pārstāvjus.
Jaunatnes organizācija	Jaunatnes organizācija ir Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta un jaunatnes organizāciju sarakstā ierakstīta biedrība. (Jaunatnes likuma 6. pants)
Jauniešu līdzdalība	Jauniešiem ir tiesības piedalīties jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā, lēmumu pieņemšanas procesā un līdzdarboties dažādās sabiedriskās aktivitātēs, organizācijās un pasākumos.
Formālā izglītība	Sistēma, kas ietver pamatzglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības pakāpes, kuru programmu apguvi apliecina valsts atzīts izglītības vai profesionālās kvalifikācijas dokuments, kā arī izglītības un profesionālās kvalifikācijas dokuments.
Neformālā izglītība	Papildina formālo izglītību; neformālās izglītības mērķis ir sniegt zināšanas, veidot prasmes, iemaņas un attieksmes, kā arī veicināt jauniešu vispusīgu attīstību un aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.
Interesešu izglītība	Personas individuālo izglītības vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības, kā arī saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēja ārpus formālās izglītības, kuras laikā katrs pilnveido savas intereses - mācās dejot, dziedāt, spēlēt kādu mūzikas instrumentu, gleznot, nodarbojas ar sportu, vides pētniecību vai ko citu. Interesešu izglītība ir brīvprātīga.
Izglītības iestāde	Valsts, pašvaldību, valsts augstskolu vai citu juridisko vai fizisko personu dibināta iestāde, kuras uzdevums ir izglītības programmu īstenošana, vai

	komercsabiedrība, kuram izglītības programmu īstenošana ir viens no darbības veidiem.
Brīvprātīgais darbs	Organizēts un uz labas gribas pamata veikts fiziskās personas fizisks vai intelektuāls bezatlīdzības darbs sabiedrības labā.
Pieredzes apmaiņa	Veids, kā tiek apzināta citu pieredze līdzīgu mērķu sasniegšanā dažādās vidēs.

SAĪSINĀJUMI

BBJC – Bauskas Bērnu un jauniešu centrs

IJC – Iecavas Jauniešu centrs

JLKK – Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija

JLS – Bauskas novada pašvaldības jaunatnes lietu speciālists

JD - jaunatnes darbinieks

SD – Sociālais dienests

JO – jaunatnes organizācija

NVO – nevalstiskās organizācijas

JSPA – Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

LR – Latvijas Republika

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

ES – Eiropas Savienība

EBD – Eiropas brīvprātīgais darbs

SVID - Pamatnostādņu plānošanas instruments, kas ļauj noteikt stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudus

BNA – Bauskas novada administrācija

JD – Jauniešu dome

VIAA - Valsts izglītības attīstības aģentūra

NEET - Jaunieši, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu

SMU – skolēnu mācību uzņēmumi

IEVADS

Lai pārejas periods no bērna uz pusaudža un vēlāk pieaugušā statusu būtu iespējami harmoniskāks, piepildītāks, uz izaugsmi vērsts, veselīgs, lai jaunietis ātrāk atrastu savu vietu dzīvē kā atbildīgs pieaugušais un pilsonis, ir svarīgi, kāda informācija un atbalsts jaunietim ir pieejams ārpus ģimenes. Svarīgi, lai iedzīvotāji jauniešu vecumā ticētu iespējai un arī spētu dzīvot emocionāli piepildītā un finansiāli labklājīgā vidē, justu drošību par savu nākotni, apzinātos piederību savai kopienai, pašvaldībai un valstij. Tas nodrošinātu to, ka jaunieši vēlas palikt, attīstīties, strādāt, kvalitatīvi pavadīt savu brīvo laiku, veidot ģimenes, savus uzņēmumus savā novadā un savā valstī, nevis doties labākas dzīves meklējumos ārpus Bauskas novada vai Latvijas robežām. Lai to nodrošinātu, ir ļoti būtiski sadarboties starp dažādām valsts un pašvaldību institūcijām, sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām, iesaistot jauniešus pilsoniskās līdzdalības procesos, lai viņi apgūtu pilsoniskās līdzdalības prasmes un viņiem būtu iespēja veidot savā novadā un Latvijā tādu vidi, kādā viņi vēlētos dzīvot gan šodien, gan nākotnē.

Bauskas novada pašvaldība, pamatojoties uz Jaunatnes likuma 5.pantu, veic darbu ar jaunatni, ievērojot jaunatnes politikas pamatprincipus un spēkā esošos valsts jaunatnes politikas plānošanas dokumentus.

Likums nosaka, ka pašvaldības kompetencē ir plānot darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas plānošanas dokumentu, kura izstrādē līdzdarbojas vietējie jaunieši, iesakot savas idejas pašvaldības jaunatnes politikas vīzijai, prioritātēm vai uzdevumiem, kas ilgtermiņā tieši ietekmēs jauniešu ikdienu un viņu aktivitātes pašvaldībā.

Pamatnostādņu izstrādes mērķis ir pilnveidot jaunatnes jomu, veidojot vienotu, uz sadarbību vērstu darbu ar jaunatni Bauskas novada pašvaldībā, lai uzlabotu novada jauniešu dzīves kvalitāti, radot atbalstošu apkārtni veicinot jauniešu līdzdalību sabiedrībā un personības pilnveidi.

Pamatnostādņu izstrādes procesā ir šādi primārie uzdevumi:

1. izpētīt ES, valsts uzstādījumus un ieteikumus darbā ar jaunatni;
2. veikt Bauskas novada jauniešu statistisko raksturojumu un jauniešu viedokļu izpēti;
3. izvērtēt darbu ar jaunatni Bauskas novada pašvaldībā (SVID analīze);
4. sniegt priekšlikumus darba ar jaunatni uzlabošanai Bauskas novadā;
5. aktualizēt vidēja termiņa prioritātes;
6. izstrādāt detalizētu rīcības plānu.

Dokumenta izstrāde ietver esošās situācijas raksturojumu un analīzi, kā arī stratēģisko daļu, pamatnostādņu vīziju, mērķi, galvenos uzdevumus un sasniedzamos rezultātus nākamajiem gadiem. Aktivitātes plānots veikt vairākos virzienos, uzlabojot jauniešu dzīvei nepieciešamo prasmju apguvi, iekļaujošas vides veidošanu, līdzdalības stiprināšanu, digitālo prasmju apguvi un pilnveidi, nodarbinātību, uzņēmējdarbību. Plānā paredzētie pasākumi tiks īstenoti atbildīgajām institūcijām piešķirto pašvaldības budžeta līdzekļu ietvaros, kā arī piesaistot valsts budžeta un Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus.

Bauskas novada pašvaldības jaunatnes politikas pamatnostādnes 2024.-2028.gadam ir pirmais jaunatnes lietu plānošanas dokuments novadā pēc ATR. Tas ir būtisks pamats, uz kā būs jaunatnes jomas attīstība Bauskas novadā.

Bauskas novada pašvaldības jaunatnes politikas pamatnostādnes 2024.-2028.gadam izstrādāta un darbs ar jaunatni tiek veikts balstoties uz valsts un pašvaldības mēroga jaunatnes politikas dokumentiem - Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnēm 2022.-2027.gadam, Jaunatnes politikas valsts programmu 2024.-2026.gadam, Jaunatnes likumu, likumu „Pašvaldības likums”, Bauskas novada attīstības programmu 2022.-2028.gadam (Rīcības plānu), kā arī ievērojot saistošos metodiskos ieteikumus un vadlīnijas pašvaldībām

PAMATNOSTĀDŅU NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Jaunatnes likuma izpratnē darbs ar jaunatni ir uz jauniešiem orientēts plānotu praktisku pasākumu kopums, kas nodrošina jaunatnes politikas īstenošanu, jauniešu vērtību veidošanu un vispārcilvēcisko vērtību nostiprināšanos. Darbā ar jaunatni piedalās jaunieši, jaunatnes darbinieki, NVO un citas iesaistītās puses. Darba ar jaunatni tēmu un pasākumu klāsts ir daudzveidīgs, tie skar dažādus jauniešu dzīves aspektus un situācijas. Darbs ar jaunatni notiek jomās, kas neietilpst formālās izglītības programmās, un to veido dažādas brīvā laika aktivitātes, kuru pamatā ir neformālā izglītība un ikdienas izglītošana.

Saskaņā ar Jaunatnes likumu darbā ar jaunatni ir šādi pamatuzdevumi:

1. atbalstīt un veicināt jauniešu iniciatīvas, radot labvēlīgus apstākļus viņu intelektuālajai un radošajai attīstībai;
2. nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences neformālās izglītības ceļā;
3. nodrošināt jauniešiem iespēju lietderīgi izmantot brīvo laiku;
4. nodrošināt jauniešiem viņu attīstības vajadzībām atbilstošas informācijas pieejamību.

Latvijā pakāpeniski attīstās izpratne par jaunatnes politiku un tās lomu kā Eiropas, tā arī Latvijas valsts kopējo stratēģisko mērķu sasniegšanā, kas jauniešus neuztver tikai kā problēmu grupu, bet gan kā pilnvērtīgu sabiedrības attīstības resursu. Jaunatnes politika ir paredzēta visām jauniešu sociālajām grupām. Visiem jauniešiem ir līdzvērtīgas tiesības, neatkarīgi no viņu izglītības, funkcionālo traucējumu veida, etniskās piederības, ģeogrāfiskās lokācijas, ekonomiskā stāvokļa un veselības stāvokļa.

Jaunatnes politikas būtiskākais uzdevums ir nodrošināt jauniešiem efektīvu pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, paredzot atbilstošas aktivitātes jaunieša personības attīstībai, attīstot pakalpojumus un aktivitātes, lai veicinātu jauniešu pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrībā, darba tirgū. Pievērsties jaunatnes politikas mūdienu izaicinājumiem būtiski stiprināt un veicināt jauniešu uzņēmību, lai vairāk jaunieši iesaistītos politiskajā līdzdalībā, uzņēmējdarbībā un pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs. Nepieciešams ir veicināt jauniešu piederīguma apziņu, kas stiprinās viņu lojalitāti, pienākuma apziņu un ieaizēstētu attieksmi pret vidi, no kuras viņš nāk - kā lokālā, tā reģionālā un nacionālā līmenī. Īpaša uzmanība jāpievērš jauniešu personības pilnveidei un attīstībai, sekmējot tādu zināšanu un prasmju apguvi, kas pilnveido jaunieša vispusīgu attīstību garīgi, intelektuāli un emocionāli.

Investējot bērnu un jauniešu personības attīstībā pēc iespējas agrīnā vecumā, ilgtermiņā palielinās jauniešu potenciāls un konkurētspēja, kas nepieciešama valsts stratēģisko dokumentu mērķu sasniegšanai, kā arī samazināsies nepieciešamība izmantot resursus sociālo seku un negāciju likvidēšanai.

Iekļaujoša pieeja vienmēr bijis nozīmīgs aspekts Eiropas Savienības (ES) jaunatnes politikā un programmu īstenošanā, balstoties uz aktīvas līdzdalības un iespēju vienlīdzīgas pieejamības principiem.

Bauskas novada attīstības programmā 2022. – 2028. gadam kā viens no attīstības mērķiem ir definēta ilgspējīga kopienas sociālā un ekonomiskā izaugsme, veidojot komfortablu, sakārtotu un ģimenēm draudzīgu dzīves vidi, saglabājot novada unikālo kultūrvēsturisko mantojumu un nodrošinot novada iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus un darba iespējas. No mērķa izrietošās prioritātes – pamatpakalpojumu attīstība un novada ciemu vides un infrastruktūras pilnveide – paredz pasākumus, kas sekmētu jauniešu palikšanu vai atgriešanos uz dzīvi novadā, veicinātu viņu profesionālo kompetenci.

Ievērojot šo apstākli, attīstības programmas rīcību un investīciju plānā noteikti vairāki rīcību virzieni un tiem pakārtoti investīciju projekti, kas sekmētu jauniešiem nozīmīgu pakalpojumu un infrastruktūras attīstību novadā, kā piemēram, izglītības pakalpojumu, dažādām interesēm atbilstošu kultūras, sporta un atpūtas iespējas un pieejamību, jaunu un esošo jauniešu centru attīstību visā novada teritorijā. Nepieciešama Bauskas novada pamatnostādņu darbam ar jaunatni izstrāde, kas padziļinātāk skaidrotu attīstības tendences jaunatnes jomā, jauniešu vajadzības, ļautu spriest par konkrētām rīcībām, kas sekmētu jauniešu palikšanu novadā.

Saskaņā ar Jaunatnes likumu pašvaldība pildot savas funkcijas, veic darbu ar jaunatni, ievērojot jaunatnes politikas pamatprincipus un valsts jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Pašvaldība plāno darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Pašvaldība nodrošina institucionālu sistēmu darbam ar jaunatni.

Pašvaldība, izveidojot institucionālu sistēmu darbam ar jaunatni, ir tiesīga:

- 1) noteikt par darbu ar jaunatni atbildīgo pašvaldības institūciju;
- 2) pieņemt darbā jaunatnes lietu speciālistu — personu, kas plāno, veic un koordinē darbu ar jaunatni;
- 3) izveidot jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju, kas veicina pašvaldības darbu ar jaunatni plānošanu un īstenošanu, kā arī jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā;
- 4) izveidot jauniešu centrus, kuru mērķis ir veicināt pašvaldības jauniešu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē;
- 5) izveidot jauniešu domi, kas sekmē pašvaldības jauniešu sadarbību, pieredzes apmaiņu un iniciatīvas darbā ar jaunatni;
- 6) paredzēt citu kārtību, kādā veicams darbs ar jaunatni.

Pašvaldība nodrošina NVO un jauniešu iniciatīvu grupām (neformālas un neregistrētas iniciatīvu grupas, interešu apvienības) iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu pašvaldības lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas.

Ja pašvaldībā darbu ar jaunatni nodrošina jaunatnes lietu speciālists, viņš ir apmācāms Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Normatīvais ietvars

1. Jaunatnes likums;
2. Pašvaldību likums;
3. Brīvprātīgā darba likums;
4. ES jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam;
5. Jaunatnes politikas īstenošanas plāns 2023.-2024.gadam;
6. Jaunatnes politikas valsts programma;
7. Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnes 2022.-2027. gadam ;
8. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam;
9. "Iekļaušanas stratēģija 2022.–2027. gadam "Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras administrētajām "Erasmus+" jaunatnes jomā un "Eiropas Solidaritātes korpus" programmām Rīcības plāns 2022.–2024. gadam;
10. Ministru kabineta noteikumi Nr.737.

Metodiskie ieteikumi un vadlīnijas pašvaldībām

1. Izdevums „IESĀCĒJA PORTFELIS. Darbs ar jaunatni pašvaldībās"
2. Jauniešu centra nolikumā ietveramās informācijas vadlīnijas
3. Jauniešu informācijas punktu izveides vadlīnijas
4. Pašvaldības jauniešu centra izveides vadlīnijas

Pašvaldības jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas nolikumā ietveramās informācijas vadlīnijas

2008.gadā tika izstrādāti metodiskie ieteikumi "Vispārējie rādītāji darba ar jaunatni vērtēšanai pašvaldībās". Tos pašvaldība var izmantot, lai izvērtētu esošo situāciju darbā ar jaunatni, identificētu jomas darba ar jaunatni īstenošanā, kurās nepieciešams veikt uzlabojumus, kā arī pilnveidotu mērķtiecīga darba ar jaunatni īstenošanu.

Vides aizsardzība un reģionālās attīstības ministrija ir izstrādājusi metodiskos ieteikumus par attīstības programmu izstrādi reģionālā un vietējā līmenī, kuri sniedz skaidrojumus kvalitatīvas attīstības programmas izstrādei pašvaldībās un skaidro attīstības programmas struktūru.

Rokasgrāmata par darbu ar jaunatni pēc ATR "Darba ar jaunatni sistēmas attīstība apvienotajās pašvaldībās.

Jaunatnes politikas valsts programma 2024.- 2026. gadam: Programmas mērķis – ar informatīvu, metodisku un finansiālu valsts atbalstu nodrošināt darbu ar jaunatni Latvijā koordināciju un attīstību, lai radītu labvēlīgu vidi jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanai un palīdzētu katram jauniešim uzsākt

patstāvīgu dzīvi kā atbildīgam sabiedrības loceklim. Programmā ietvertie pasākumi ir pakārtoti Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnēs 2022.-2027. gadam (turpmāk arī – Pamatnostādnes) definētajam mērķim, rīcības virzieniem un uzdevumiem, kā arī Jaunatnes politikas īstenošanas plānā 2023.2024. gadam noteiktajam.

Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādņu 2022. - 2027. gadam definētais mērķis ir radīt iespējas visu jauniešu attīstībai un labklājībai, stiprināt jauniešu iekļaušanos sabiedrībā un līdzdalību visās dzīves jomās, kā arī sekmēt kvalitatīvas un ilgtspējīgas darba ar jaunatni sistēmas izveidi valsts un pašvaldību līmenī.

Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnēs 2022. - 2027. gadam definēti šādi rīcības virzieni:

1. darba ar jaunatni kvalitatīvas un ilgtspējīgas sistēmas izveide un attīstība;
2. plašākas un aktīvākas jauniešu līdzdalības veicināšana;
3. darba tirgum un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo prasmju un iemaņu apguves veicināšana;
4. jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanas veicināšana.

Svarīgi ir arī apzināties, kā mūsu jauniešu vajadzības un mērķi iekļaujas **Eiropas Jaunatnes izvirzītajiem mērķiem 2019. - 2027.gadam**. Svarīgākie un atbilstošākie Eiropas Jaunatnes mērķi, kas atspoguļojas arī Bauskas novada darbā ar jaunatni ir šādi:

1. **iekļaujoša sabiedrība** - veicināt un nodrošināt visu jauniešu iekļaušanu sabiedrībā;
2. **Eiropas savienības saikne ar jaunatni** – sekmēt jaunatnes piederību Eiropas projektam un veidot tiltu starp Eiropas Savienību un Jauniešiem, lai atgūtu uzticību un palielinātu līdzdalību;
3. **dzimumu līdztiesība** – nodrošināt dzimumu līdztiesību visās jauniešu dzīves jomās;
4. **informācija un konstruktīvs dialogs** - nodrošināt jauniešiem labāku piekļuvi uzticamai informācijai, atbalstīt viņu spēju kritiski novērtēt informāciju un iesaistīties konstruktīvā dialogā;
5. **garīgā veselība un labklājība** - sasniegt labāku garīgo labklājību un izbeigt garīgās veselības problēmu stagnāciju, tādējādi veicinot visu jauniešu sociālo integrāciju;
6. **lauku jauniešu attīstības veicināšana** - lauku jauniešu attīstības veicināšana- Izveidot apstākļus, kas jauniešiem lauku apvidos ļautu izmantot savu potenciālu;
7. **kvalitatīva nodarbinātība visiem** - nodrošināt pieejamu, kvalitatīvu darba tirgu visiem jauniešiem;
8. **kvalitatīva mācīšanās** - integrēt un uzlabot dažādas mācīšanās formas, lai sniegtu jauniešiem nepieciešamās zināšanas mainīgā 21. gadsimta problēmu risināšanā;
9. **telpa un līdzdalība visiem** - stiprināt jauniešu demokrātisko līdzdalību un autonomiju, kā arī nodrošināt īpašu jauniešu telpu visās sabiedrības jomās;
10. **ilgtspējīga zaļā Eiropa** – veidot sabiedrību, kurā visi jaunie cilvēki ir ekoloģiski aktīvi, izglītoti un spējīgi mainīt savu ikdienas dzīvi;
11. **jaunatnes organizācijas un Eiropas programmas** - nodrošināt visiem jauniešiem vienlīdzīgu piekļuvi jaunatnes organizācijām un Eiropas jaunatnes programmām, veidojot sabiedrību, kuras pamatā ir Eiropas vērtības un identitāte.

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi, kas atspoguļojas darbā ar jaunatni:

Laba veselība un labklājība

Kvalitatīva izglītība

Dzimumu līdztiesība

Pieejama un atjaunojama enerģija

Cienīgs darbs un
ekonomiskā izaugsme

Ražošana inovācija
un infrastruktūra

Mazināta nevienlīdzība

Ilgtspējīgas pilsētas
un kopienas

Atbildīgs patēriņš
un ražošana

Rīcība klimata jomā

Miers, taisnīgums,
laba pārvaldība

Sadarbība

ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE

Bauskas novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Zemgales līdzenumā. To veido 20 teritoriālās vienības, tai skaitā divas pilsētas – Bauska un Iecava – 18 pagasti.

Bauskas novads ir Latvijas administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2021. gada 1. jūlijā izveidota Latvijas pašvaldība, kurā tika apvienoti Bauskas novads, Iecavas novads, Rundāles novads un Vecumnieku novads. Robežojas rietumos ar Jelgavas novadu, ziemeļos ar Ķekavas un Olaines novadiem, austrumos un ziemeļos ar Ogres novadu un dienvidos ar Lietuvas Panevėžas apriņķa, Biržu rajona un Pasvales rajona pašvaldībām, kā arī Šauļu apriņķa Pakrojas rajona pašvaldību. Novads atrodas Latvijas un Zemgales reģiona centrālajā daļā. Novada platība ir 2175 km², no tiem 6,14 km² aizņem Bauskas pilsēta.

Bauskas novada administratīvais centrs - Bauskas pilsēta.

Bauskas novada pašvaldības teritoriālais iedalījums:

Bauskas apvienības pārvalde, kurā ietilpst šādas teritoriālās vienības:

Bauskas pilsēta, Brunavas pagasts, Ceraukstes pagasts, Codes pagasts, Dāviņu pagasts, Īslīces pagasts, Gailīšu pagasts, Mežotnes pagasts, Vecsaules pagasts;

Iecavas apvienības pārvalde: Iecavas pilsēta, Iecavas pagasts;

Rundāles apvienības pārvalde: Rundāles pagasts, Svitenes pagasts, Viesturu pagasts;

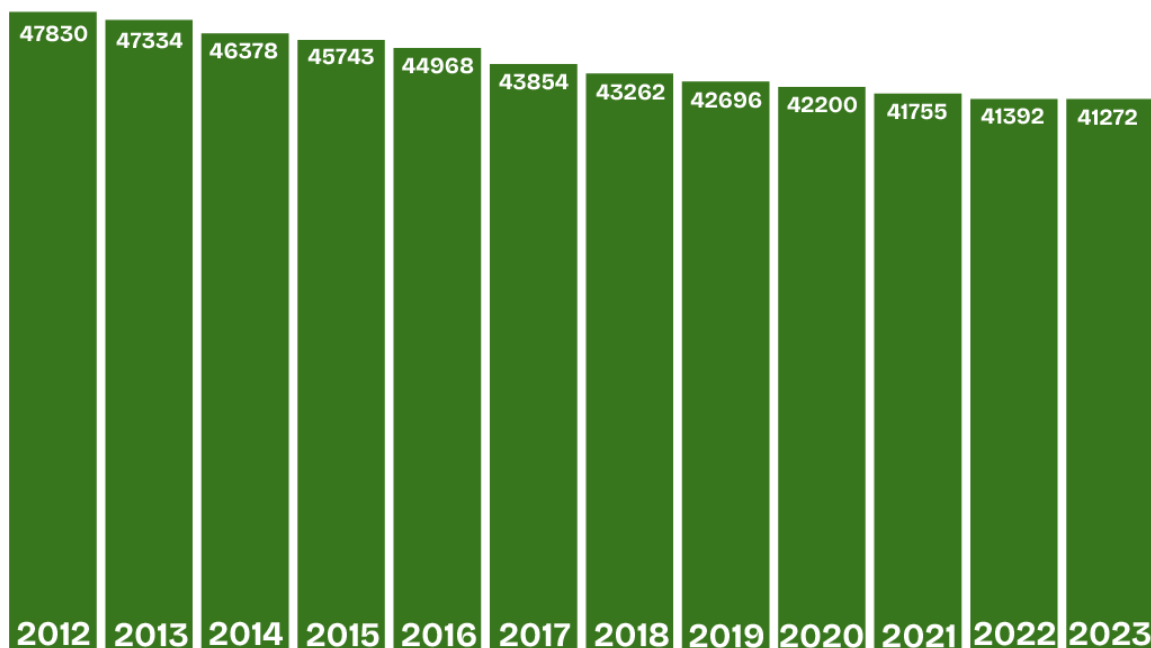
Vecumnieku apvienības pārvalde: Bārbeles pagasts, Kurmenes pagasts, Skaistkalnes pagasts, Stelpes pagasts, Valles pagasts, Vecumnieku pagasts.

Aptuveni pusi novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zemes. Pateicoties blīvajam autoceļu tīklam ir nodrošināta laba galvaspilsētas Rīgas un republikas nozīmes pilsētas Jelgavas sasniedzamība.

Iedzīvotāju skaits

Apvienotajā Bauskas novadā uz 2023. gada 01.jūliju dzīvoja 43 544 pastāvīgie iedzīvotāji. Līdzīgi kā lielākajā daļā Latvijas novadu, iedzīvotāju skaitam ik gadu ir tendence samazināties.(*skat. 1.attēlu*)

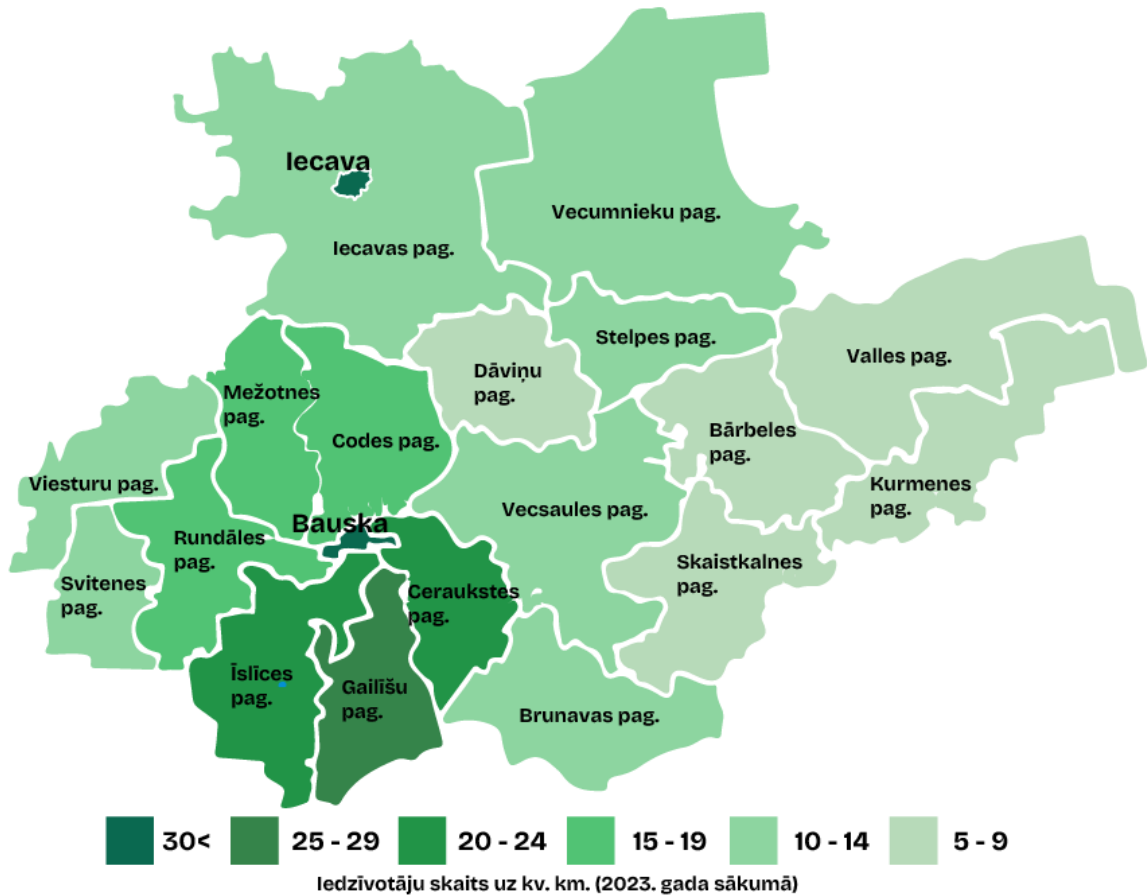
1.attēls. Iedzīvotāju skaits gada sākumā no 2012. gada līdz 2023. gadam .(avots:CSP)

Iedzīvotāju blīvums

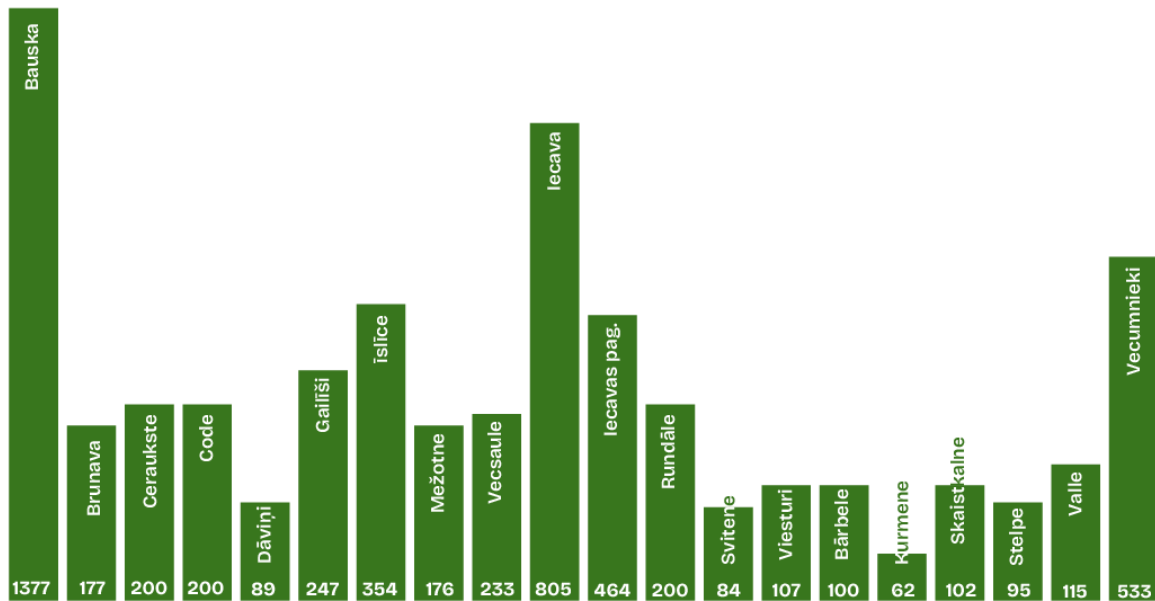
2.attēls. Iedzīvotāju blīvums 2023. gadā (avots: CSP;).

Bauskas novadā lielākā iedzīvotāju koncentrēšanās ir Bauskas pilsētā un ap to – Bauskā iedzīvotāju blīvums uz vienu km² 2020. gadā pēc CSP datiem bija 1386, kā arī izteikti blīvāks apdzīvojums vērojams teritorijās ap autoceļu A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle), kur Īslīces pagastā tas bija 33, bet lecavas pilsētā un pagastā, Codes, Ceraukstes un Gailīšu pagastos robežās no 24 līdz 28 cilv./km². Savukārt visretāk apdzīvota ir Bauskas novada austrumu daļa – esošā Vecumnieku apvienības teritorijā Valles, Bārbeles un Kurmenes pagasti, kā arī Bauskas novada Dāviņu pagasts, kuros iedzīvotāju blīvums ir 5-8 cilv./km². (skat. 2.attēls), (skat. 3.). Šīm teritorijām raksturīgi blīvi mežu masīvi, bet Kurmenes pagasta apdzīvojumu ietekmē arī izvietojums pie Lietuvas robežas, kur abas valstis šķir dabīgā robežšķirtne – Mēmeles upe.

Jauniešu skaits

3. attēls. Jauniešu skaits 2023 (avots: Bauskas novada dzimtsarakstu nodaļa)

Saskaņā ar Jaunatnes likumu jauniešs Latvijā ir persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

2022.gadā Bauskas novadā dzīvoja kopumā 5504 jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Bauskas novadā dzīvo 2,3% no visiem Latvijas jauniešiem. Dati par jauniešu skaita izmaiņām ilgākā laika periodā oficiālajā statistikā pieejami tikai par vecuma grupu 15 līdz 24 gadiem. Tie uzrāda, ka pēdējo divdesmit gadu laikā Bauskas novadā (pēc ATR robežās) dzīvojošo 15 līdz 24 gadīgo jauniešu skaits ir būtiski samazinājies. Ja 2000.gadā šeit dzīvoja 8241 jauniešs, tad 2022.gadā vairs tikai 4138 (-4103 personas jeb -50%). Būtiskākais jauniešu skaita kritums novērojams laika periodā līdz 2016.gadam, bet pēdējos trīs gados skaits stabilizējies.

Jāpiebilst, ka jauniešu skaits Bauskas novadā samazinās straujāk, nekā nepilngadīgo skaits. Tātad samazinājumu būtiski ietekmē emigrācija, nevis dzimstības samazināšanās.

Jauniešu skaita samazināšanos Bauskas novadā ietekmē lielo pilsētu tuvums - Rīga, Jelgava, kas piedāvā tālākizglītības iespējas (augstskolas, koledžas, kursi utt.), kā arī darba vietas.

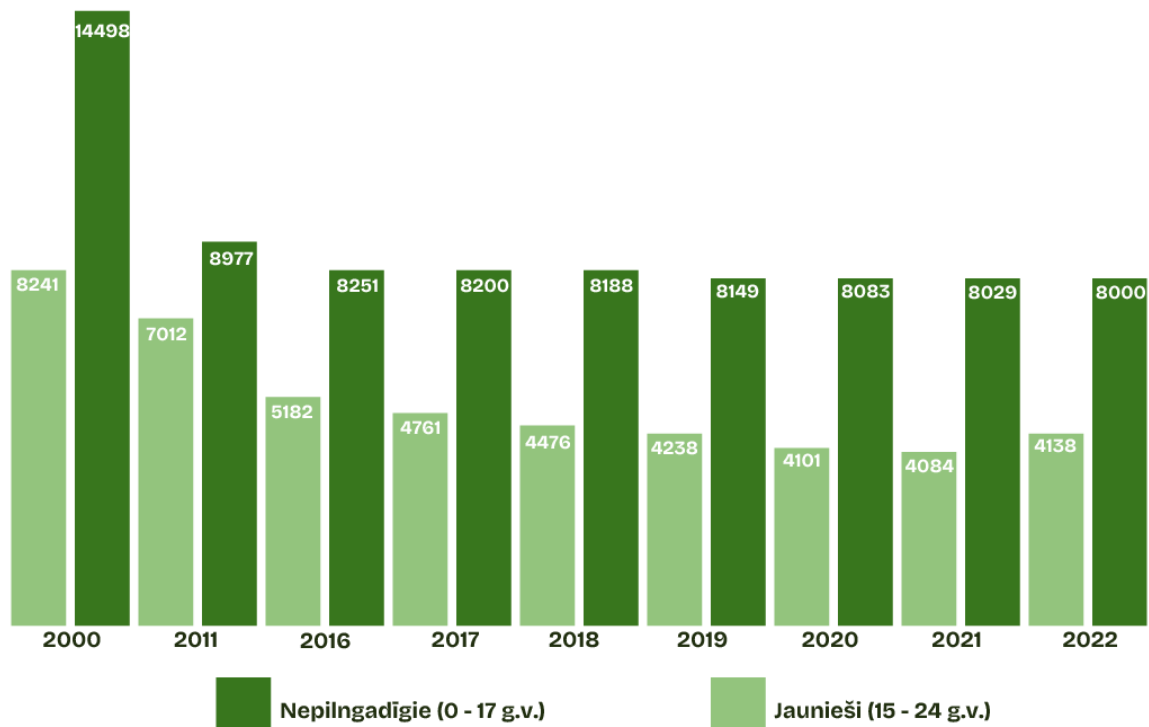
Jauniešu īpatsvars

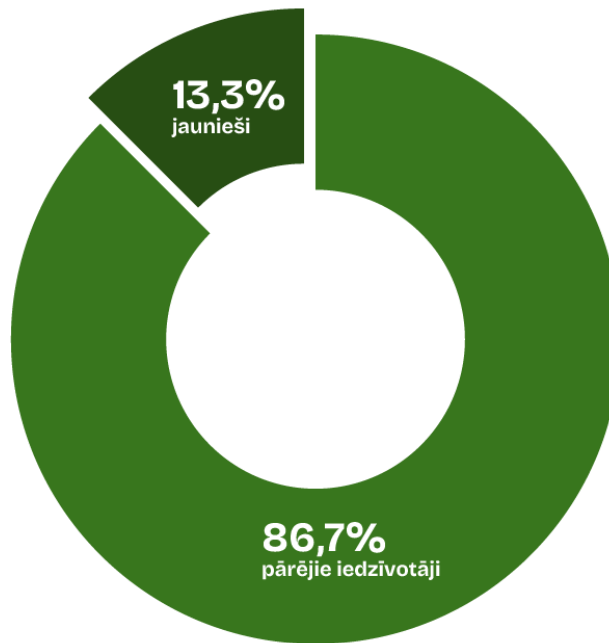
2022.gadā 13-25 gadīgie jaunieši veidoja 13,3% no visiem Bauskas novada iedzīvotājiem. (Skat. 5.attēls) Bauskas novada rādītājs ir augstāks nekā Latvijas kopējais (12,5%).

Par ilgāku laika griezumu dati pieejami tikai par 15-24 gadīgo jauniešu vecuma grupu. Tie uzrāda būtisku jauniešu īpatsvara kritumu laika posmā no 2000.gada līdz 2016.gadam, mērenākam kritumam turpinoties vēl līdz 2020.gadam. Pēdējos trīs gados novērojams neliels 15-24gadīgo jauniešu īpatsvara pieaugums.

Jauniešu skaita dalījums pa vecumgrupām liecina, ka 44% no visiem novada jauniešiem ir nepilngadīgo personu vecuma grupā (13-17), 29% ir 18-21 gadu vecumgrupā, un 27% 22-25 gadu vecumgrupā. (Skat. 4.attēls)

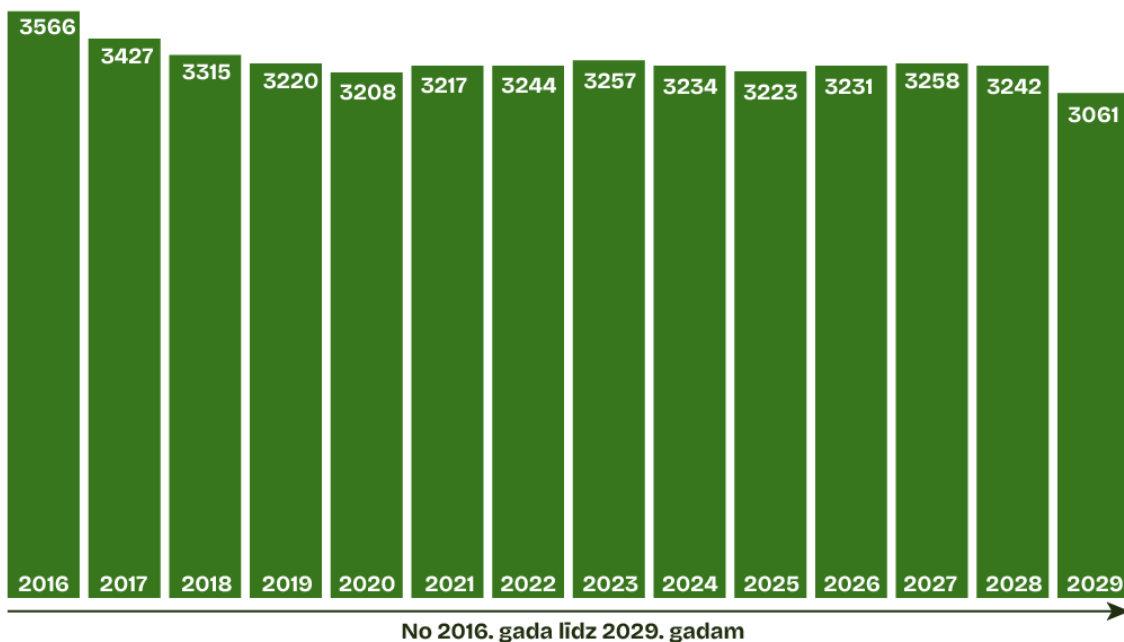
4.attēls. Bērnu un jauniešu skaits vecumu grupās. (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023)

5.attēls Jauniešu (13-25) skaits un īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā 2022.g. (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023)

Jāņem vērā, ka arī migrācija gan uz citām Latvijas pilsētām, novadiem, gan uz citām valstīm ietekmē faktisko situāciju. Šobrīd nav zināms, cik ir to jauniešu, kas Bauskas novadā atgriežas pēc studijām augstskolās, lai šeit apmestos uz pastāvīgu dzīvi. Tāpat nav zināma viņu motivācija jeb iemesli, kas liek šiem jauniešiem atgriezties. Vien pieņēmumi, tādi kā emocionālā saikne un piederības sajūta, ģimenes mantojums, zemā konkurētspēja u.c.. Daļu ekonomiski aktīvo iedzīvotāju (t.sk. jauniešus) neapmierina darba iespējas un darba samaksa novadā, kā rezultātā viņi meklē darbu ārpus novada, kas ir galvenais iemesls, kāpēc pārceļas uz dzīvi citviet. Tādējādi Bauskas novads jau šobrīd saskaras ar vairākiem izaicinājumiem: atbilstošas kvalifikācijas darbaspēka trūkums novadā; jauniešu skaita samazinājums. (skat. 6.attēls)

6.attēls. Bauskas novada jauniešu skaita prognoze līdz 2029. gadam (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023)

Lai tendences stabilizētu, ir svarīgi saprast, kā piesaistīt jauniešus dzīvei novadā, kā sekmēt jauniešu atgriešanos novadā pēc studiju beigšanas dažādās augstskolās, kā radīt labvēlīgus apstākļus jauniešiem, ģimeņu dibināšanai, uzņēmējdarbībai, nodarbinātībai.

Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2035.gadam un attīstības programma 2022.-2028.gadam.

Aptauja: Darba iespējas Bauskas novadā 2021. gada pavasarī veiktās iedzīvotāju aptaujas respondenti vērtē kā sliktas vai apmierinošas. 14% respondentu uzskata, ka iespēju nav. Lielākā daļa iedzīvotāju, kuri atbildējuši uz šo jautājumu – 38% jeb 207 respondenti, izvēlējušies atbildi – grūti pateikt, kas, iespējams, saistīts ar to, ka 32% no respondentiem savu darba vai mācību vietu norādīja ārpus novada. 95% no aptaujas anketas respondentiem neplāno tuvākajā laikā mainīt dzīvesvietu.

Novērtējums: Apdzīvotības un dzīves kvalitātes saglabāšanai katrā apdzīvotajā vietā nepieciešams radīt pēc iespējas labvēlīgus dzīves un darba apstākļus. Lai stabilizētu iedzīvotāju skaitu, pašvaldībai jāveic tādi pasākumi kā mērķtiecīga darbavietu un pievilcīgas dzīves vides radīšana, investīciju piesaistīšana, uzņēmējdarbības atbalsts, aktīva pašmāju demogrāfijas

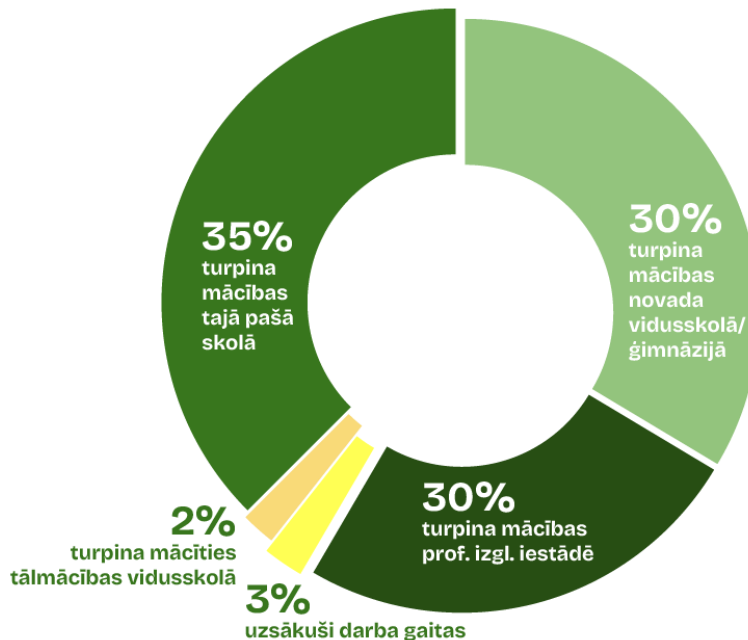
politika, kas atbalsta labvēlīgu politiku pastāvīgajiem iedzīvotājiem (pabalsti un pakalpojumi, mājoklis, darbavietas), lai ilgtermiņā uzlabotu dzimstību un atturētu iedzīvotājus no aizbraukšanas. Nākotnes izaicinājums būs sabiedrības novecošanās un ar to saistītie procesi, lielāku uzmanību veltot senioru paaudzei. Svarīgi sekmēt apdzīvotības saglabāšanos Lietuvas pierobežā, kur upes veido daļēji nošķirtu teritoriju.

Bauskas novada vispārējās izglītības iestādēs pilsētā un pagastos mācās kopā 2025 jaunieši, kas sastāda aptuveni 35% no visiem Bauskas novadā deklarētajiem jauniešiem. (2023. gada dati) 2097 jaunieši studē vai ir reģistrēti citu pašvaldību izglītību iestādēs (2023. gada dati). Līdz ar to varam secināt, ka Bauskas novada institūcijām reāli sasniedzami ir tie jaunieši, kas mācās Bauskas novada izglītības iestādēs. Izstrādājot konkrētus pasākumus vai rīcības, jāņem vērā gan sadalījums pa vecuma posmiem, gan arī reālā jauniešu sasniedzamība.

Kopumā var izdalīt jauniešus 3 vecuma posmos:

1. vecuma posmā no 13 līdz 16 gadiem, sasniedzami novada pamatskolās;
2. vecuma posmā no 17 līdz 19 gadiem, sasniedzami vidusskolās vai profesionālās vidējās izglītības iestādēs;
3. vecuma posms no 20 līdz 25 gadiem ir sasniedzami vecumposmam atbilstošos pasākumos.

Bauskas novadā 2023.gadā pēc EDURIO aptaujas datiem 3 % izglītojamo uzsākuši darba gaitas, 2 % izglītojamo mācības turpina tālmācības vidusskolās, 30% izglītojamo izglītību turpina profesionālās izglītības iestādēs, pārējie - vispārizglītojošajās vidusskolās. (7.attēls.)

7.attēls. Bauskas novada pašvaldības izglītības iestāžu 9. klašu absolventu turpmākās izglītības gaitas

Lai nodrošinātu aktuālu datu pieejamību par jauniešiem novadā, nepieciešams veikt padziļinātu pētījumu un turpmāk ilgtermiņā veikt ikgadēju monitoringu, lai spētu novērtēt aktuālās problēmas un izvirzīt pasākumus, kas vērsti uz konkrētu mērķa grupu aktuālo problēmu jautājumu risināšanu. Tas nozīmē, ka katru gadu atbilstoši veiktajam monitoringam pašvaldībai nepieciešams pārskatīt gan īstermiņa, gan ilgtermiņa plānotos pasākumus.

Bauskas novada jauniešu aptauja un tās izvērtējums

Lai iedrošinātu ikvienu jauniešu izmantot savas tiesības, kas noteiktas Jaunatnes likumā, kā arī iesaistītu jauniešus no visa Bauskas novada neatkarīgi no prasmēm, iepriekšējās pieredzes, sociālā un ekonomiskā stāvokļa, veicinātu jauniešu uzņēmību, līdzdalību pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs un piederības apziņu, kas stiprinātu viņu lojalitāti, pienākumu apziņu, veselīgu dzīvesveidu un darba tikumu, Bauskas novada Jaunatnes nodaļa sadarbībā ar dažādām organizācijām, organizēja vairākus pasākumus novadā.

Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte. Pētījuma ziņojums 2023.gads.

Pētījuma mērķis bija iegūt Bauskas novada jauniešu (kuri dzīvo, mācās vai strādā pašvaldības teritorijā) statistisku un socioloģisku raksturojumu.

Laika periodā no 2023. gada 21. marta līdz 19. aprīlim tika īstenota Bauskas novada jauniešu kvantitatīva aptauja. Jauniešu aptaujas ietvaros anketu aizpildīja kopumā 450 jaunieši, tai skaitā 137 jaunieši, kas dzīvo Bauskas pilsētā, 309 jaunieši, kas dzīvo citur novadā, kā arī 4 kas dzīvo ārpus novada, bet šeit uzturas ikdienā.

Apmierinātība ar Bauskas novadu kā dzīves, izglītības vietu.

Divas trešdaļas jauniešu (65%) ir apmierināti ar Bauskas novadu kā vietu, kur dzīvot, iegūt izglītību, strādāt un pavadīt brīvo laiku. Tajā pašā laikā, aptuveni katrs trešais jauniešs pauž kritisku vērtējumu. Tie, kas nosaukuši iemeslus, visbiežāk (26%) norāda, ka nav ko darīt brīvajā laikā, jo pašvaldībā nav atpūtas un izklaides. (*skat. 8. attēls.*)

8. attēls. Jauniešu apmierinātība ar dzīvi Bauskas novadā. (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks

raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023)

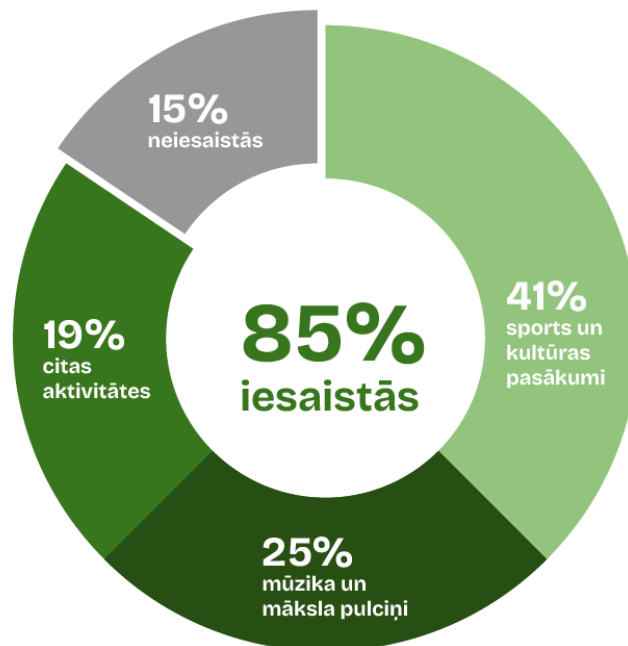
Sabiedriskā un sociālā aktivitāte.

Kopumā 85% jauniešu pēdējā gada laikā ir piedalījušies vismaz vienā no anketā iekļautajām 18 aktivitātēm. Tātad 15% jauniešu nav piedalījušies nekādās aktivitātēs. Visvairāk jauniešu piedalījušies kultūras pasākumos (37%) un sporta aktivitātēs (34%). Salīdzinoši daudz jauniešu iesaistās mākslas un mūzikas aktivitātēs vai pulciņos (25%). Katrs piektais jauniešs apgalvo, ka ir veicis brīvprātīgo darbu.

Tajā pašā laikā, maz jauniešu piedalās tādās aktivitātēs kā tālākizglītība (14%), projektu konkursi un jauniešu projekti (12%), nevalstiskās organizācijas (12%), vietējās kopienas (11%).

Lai gan kopumā 85% jauniešu pēdējā gada laikā ir piedalījušies vismaz vienā aktivitātē, tikai 37% ir tādu, kuri ir piedalījušies 3 vai vairāk aktivitātēs. (*Skat. 9. attēls.*)

9. attēls. Jauniešu sabiedriskā un sociālā aktivitāte. (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks

raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023)

Novērojams, ka **aktīvākas ir sievietes** (88%), kamēr **vīrieši retāk iesaistījušies** (83%). Dati arī liecina, ka vīriešus vairāk interesē aktīvās atpūtas, sporta aktivitātes, bet sievietēm kultūras, izglītības, brīvprātīgā darba aktivitātes.

Tāpat dati liecina, ka **aktīvāki ir gados vecāki jaunieši** – ja 17-25 gadu vecumā kopumā 90% ir piedalījušies kādās aktivitātēs, tad **13-14 gadu vecumā** 84% (tātad **16% gada laikā nav piedalījušies nevienā** no anketā iekļautajām 18 aktivitātēm).

Analizējot datus dažādu jauniešu mērķu grupu griezumā, novērojams, ka piederība dažādām problēmu grupām nekorelē ar zemāku aktivitāti. Piemēram, augsti līdzdalības rādītāji ir gan tiem, kam ir ilgstošas veselības problēmas, gan tiem, kas dzīvo tālu no pašvaldības centra.

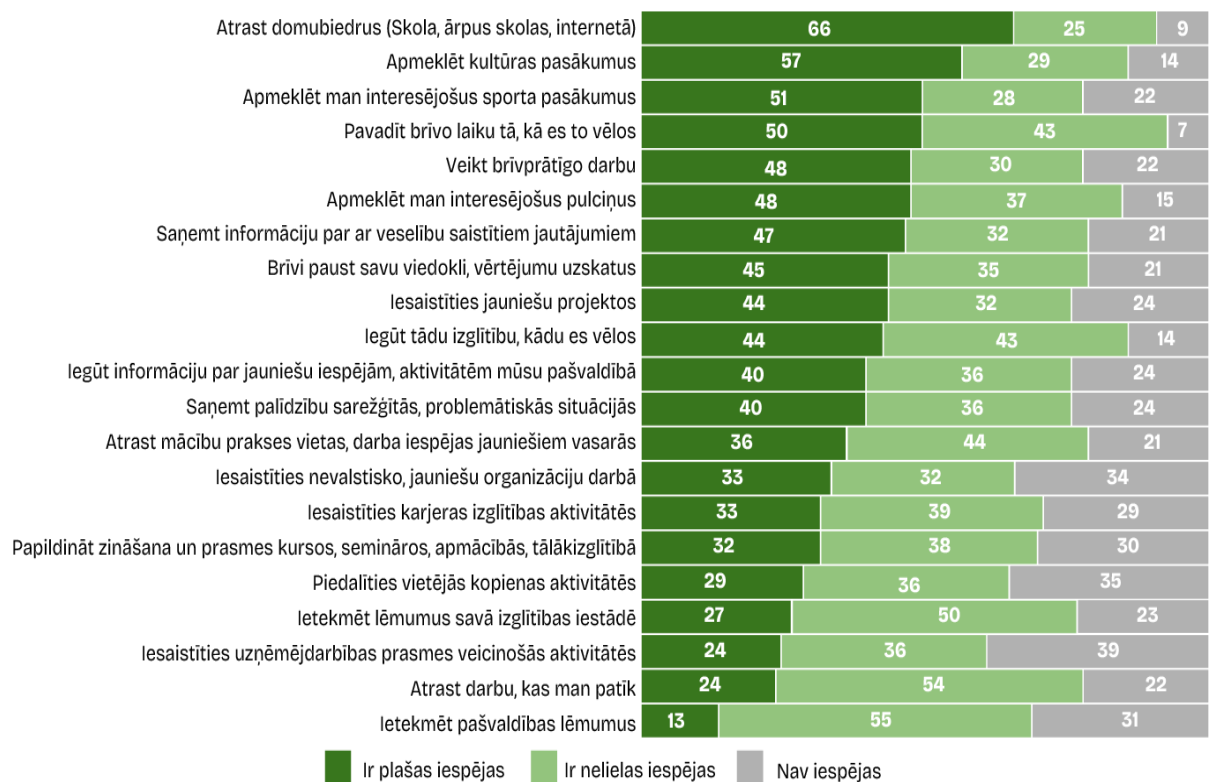
Priekšlikumi:

- Veikt aktivitātes, kas radītu iespēju padziļinātāku izpratni par jauniešu vēlmēm un vajadzībām, kā arī aktualitātēm;
- Plānot brīvā laika aktivitātes, balstoties uz jauniešu vēlmēm un vajadzībām.

Jauniešiem pieejamās iespējas

Lūgti novērtēt savas iespējas Bauskas novadā dažādos to aspektos, par lielāko daļu no anketā iekļautajām iespējām jauniešu vērtējumi ir neviennozīmīgi gandrīz visos aspektos kritisko vērtējumu īpatsvars ir tikai nedaudz mazāks nekā pozitīvo vērtējumu. (*Skat. 10. attēls*) **Cetros aspektos pozitīvo vērtējumu īpatsvars ir būtiski lielāks nekā negatīvo** : iespējas atrast domubiedrus (66% pozitīvo, 25% kritisko), apmeklēt kultūras pasākumus (attiecīgi 57% un 29%), apmeklēt interesējošus sporta pasākumus (51% un 28%), veikt brīvprātīgo darbu (48% un 30%). Tomēr jāuzsver, ka arī visos šajos aspektos kritiskus vērtējumus sniedz ne mazāk kā katrs ceturtais jauniešs. **Kritiskie vērtējumi būtiski pārsniedz pozitīvos trīs aspektos**: iespējas ietekmēt pašvaldības lēmumus (pozitīvi vērtē 13%, kritiski 55%), atrast darbu, kas man patīk (attiecīgi 24% un 54%), ietekmēt lēmumus savā izglītības iestādē (27% un tāpat dati liecina, ka daļai jauniešu neinteresē dažādās līdzdalības iespējas. Piemēram, 39% novērtē, ka viņus neinteresē iespējas iesaistīties uzņēmējdarbības prasmes veicinošās aktivitātēs, 35% neinteresē vietējās kopienas aktivitātes, 34% neinteresē nevalstisko organizāciju aktivitātes, 30% neinteresē tālākizglītība. Aptaujā iegūtie dati arī liecina, ka jaunieši neizmanto tās iespējas, kas viņiem ir pieejamas. Piemēram, 48% novērtē, ka viņiem ir iespējas iesaistīties brīvprātīgajā darbā, tomēr tikai 18% to ir darījuši (skatīt sadaļā «Sabiedriskā un sociālā aktivitāte»); kopumā 44% jauniešu novērtē, ka viņiem ir iespējas iesaistīties jauniešu projektos, bet tikai 12% to ir darījuši. Tātad iespēju trūkums nav būtiskākais zemās aktivitātes iemesls.

10. attēls. Jauniešu pieejamās iespējas. (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un

jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023)

Iespējamā motivācija iesaistīties aktivitātēs

Aptaujā jaunieši tika lūgti norādīt, kas viņus motivētu vairāk iesaistīties skolēnu pašpārvaldē, jauniešu domē, brīvprātīgajā darbā, nevalstiskajās organizācijās. Uz šo jautājumu atbildes snieguši tikai 20% jauniešu. Tas netieši liecina, ka absolūtajam vairākumam nav intereses iesaistīties aktivitātēs. Tie, kas konkrētas atbildes ir norādījuši, nosaukuši ļoti dažādas iespējamās motivācijas, katram tās ir individuālas. Nosacīti iespējams izdalīt šādu motivējošo faktoru tematiskās grupas: finansiāla atļidzība par iesaistīšanos; vairāk brīva laika; pažiņu, draugu iesaistīšanās; plašāka informācija par iespējām; aktivitāšu jēgpilnums (iespējas ietekmēt lēmumus, paveikt ko noderīgu).

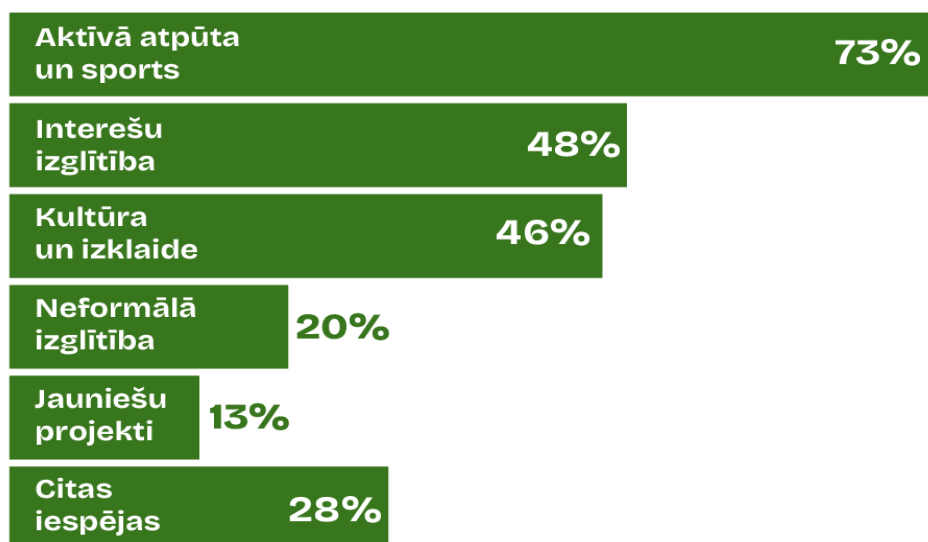
Priekšlikumi:

1. Attīstības plāna ietvaros jāparedz pasākumu kopums, kas veicinās jauniešu līdzdalību, izrādot iniciatīvu, daloties ar idejām, pieņemot atbildīgus lēmumus un izsakot viedokļus;
2. Nepieciešams iekļaut tādas rīcības un pasākumus, kas aktivizēs pagastu jauniešus piedalīties un līdzdarboties gan savā pagastā, gan arī novada ietvaros.
3. Attīstīt, pilnveidot informācijas platformu, jauniešu informētībai, par novada sniegtajām iespējām.

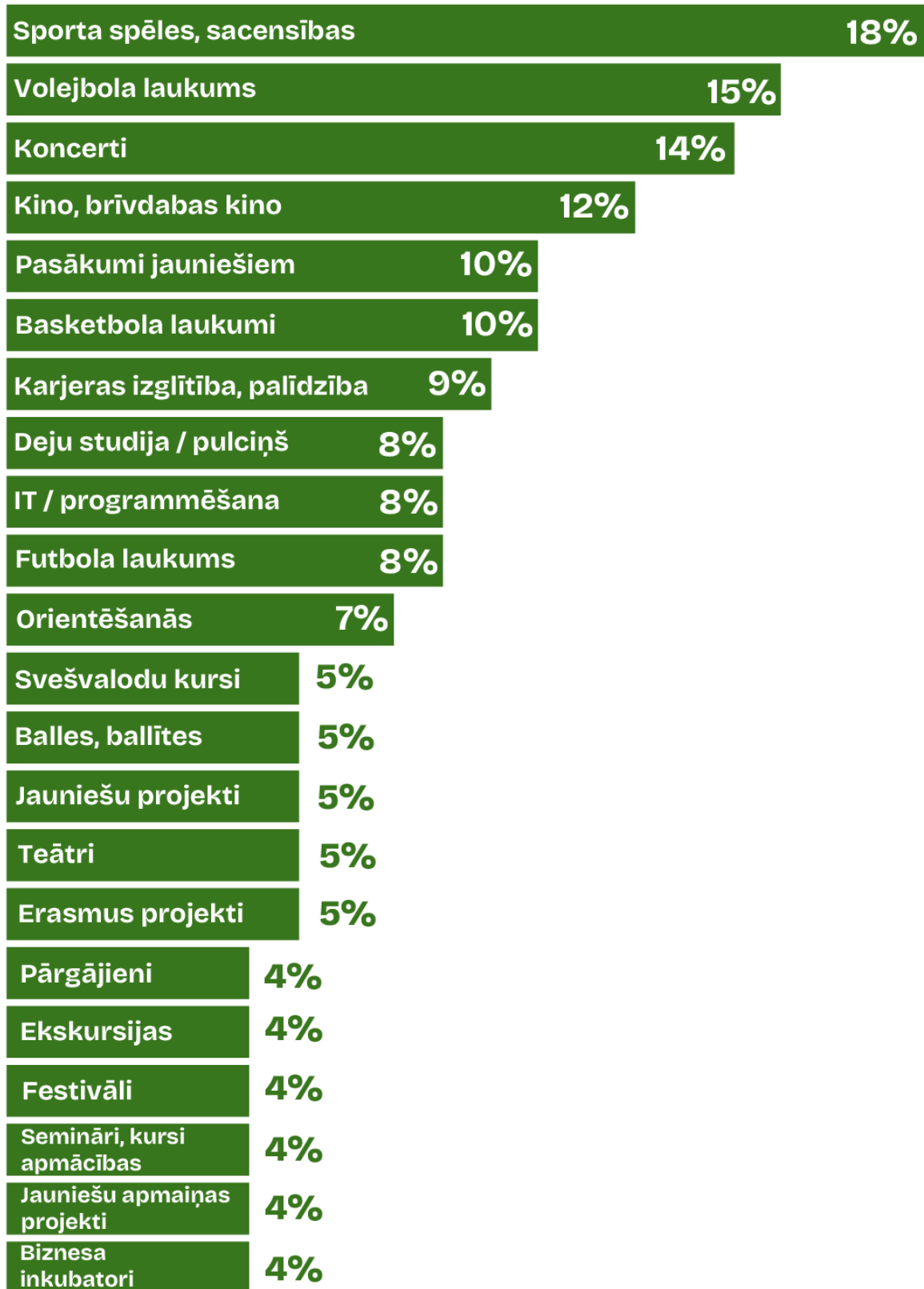
Vēlamās aktivitātes

Aptaujas anketā jaunieši tika lūgti brīvā tekstā norādīt, kādas iespējas un aktivitātes vēlētos, lai būtu pieejamas Bauskas novadā. Kopumā jaunieši aptaujā minējuši 130 dažādas sev interesantas aktivitātes. Salīdzinoši biežāk minētās ir: sporta spēles, sacensības (18%), volejbola laukums (15%), koncerti (14%), kino, brīvdabas kino (12%), pasākumi jauniešiem (10%), basketbola laukumi (*Skat. 11. attēls*), (*Skat. 12. attēls*), (*Skat. 13. attēls*), (*Skat. 14. attēls*), (*Skat. 15. attēls*), (*Skat. 16. attēls*), (*Skat. 17. attēls*), (*Skat. 18. attēls*)

11. attēls. Jauniešu vēlamās aktivitātes (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023

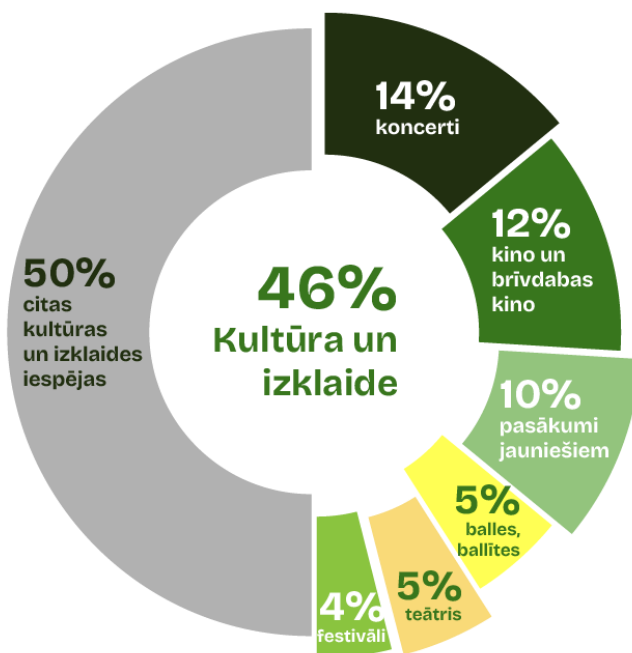

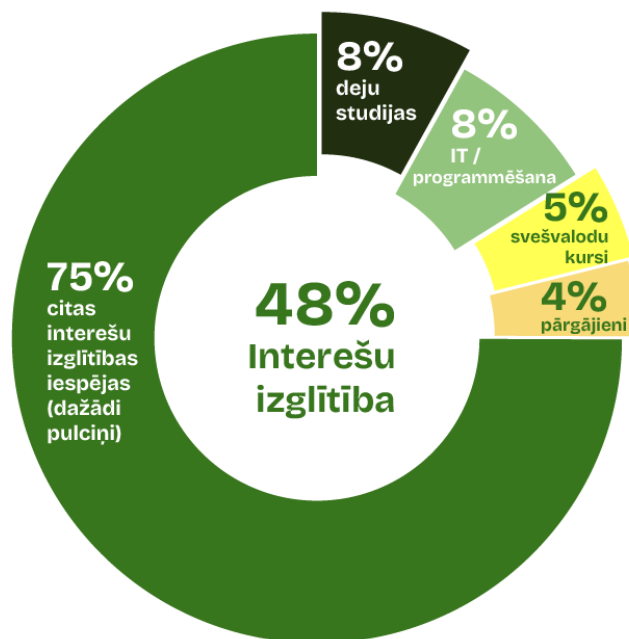
12. attēls. Jauniešu vēlamās iespējas un aktivitātes TOP 22 atbildes. (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023)

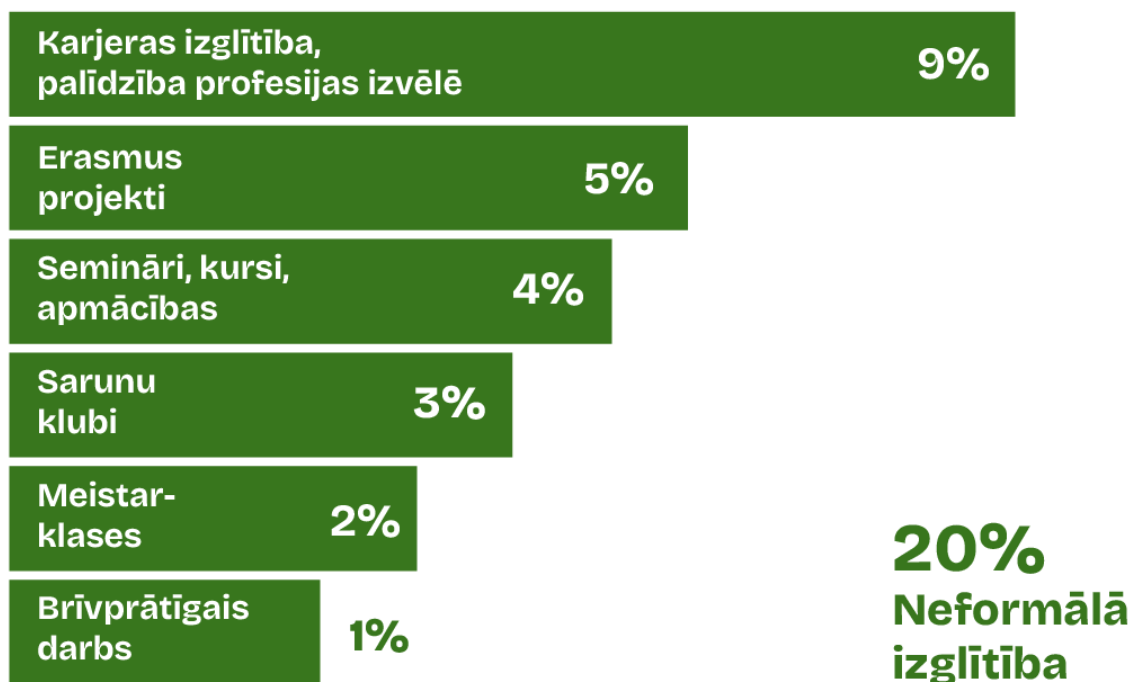
13. attēls. *Aktīvā atpūta un sports.* (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023).

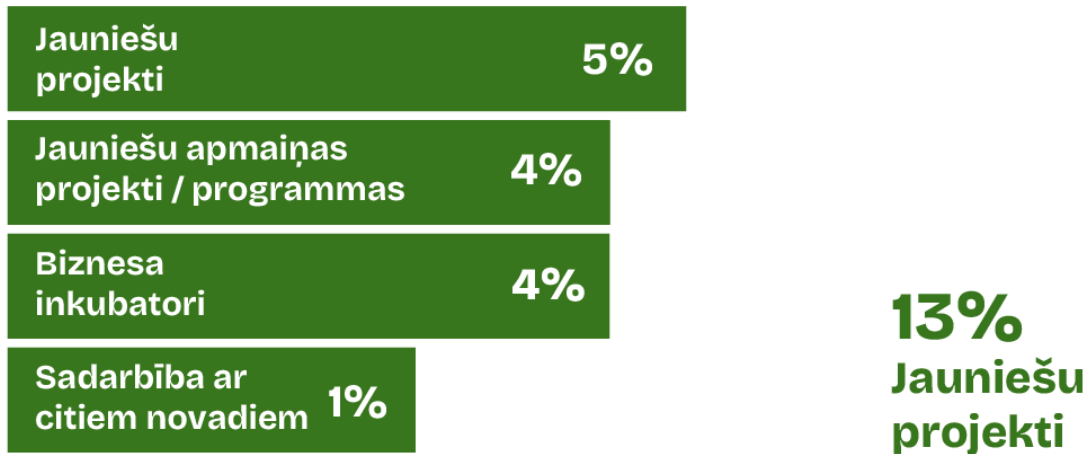
14. attēls. *Kultūra un izklaide.* (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023).

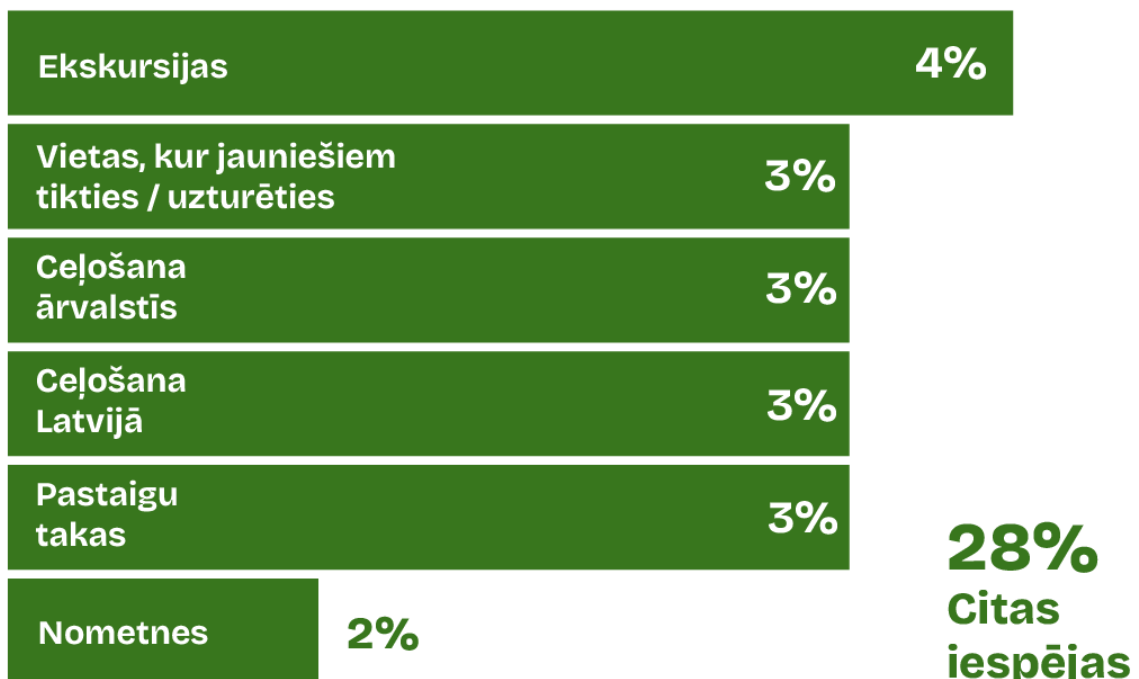
15.attēls. *Interesē izglītība.* (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023).

16. attēls. *Neformālā izglītība.* (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023).

17. attēls. Jauniešu projekti. (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023).

18. attēls. Citas iespējas. (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023).

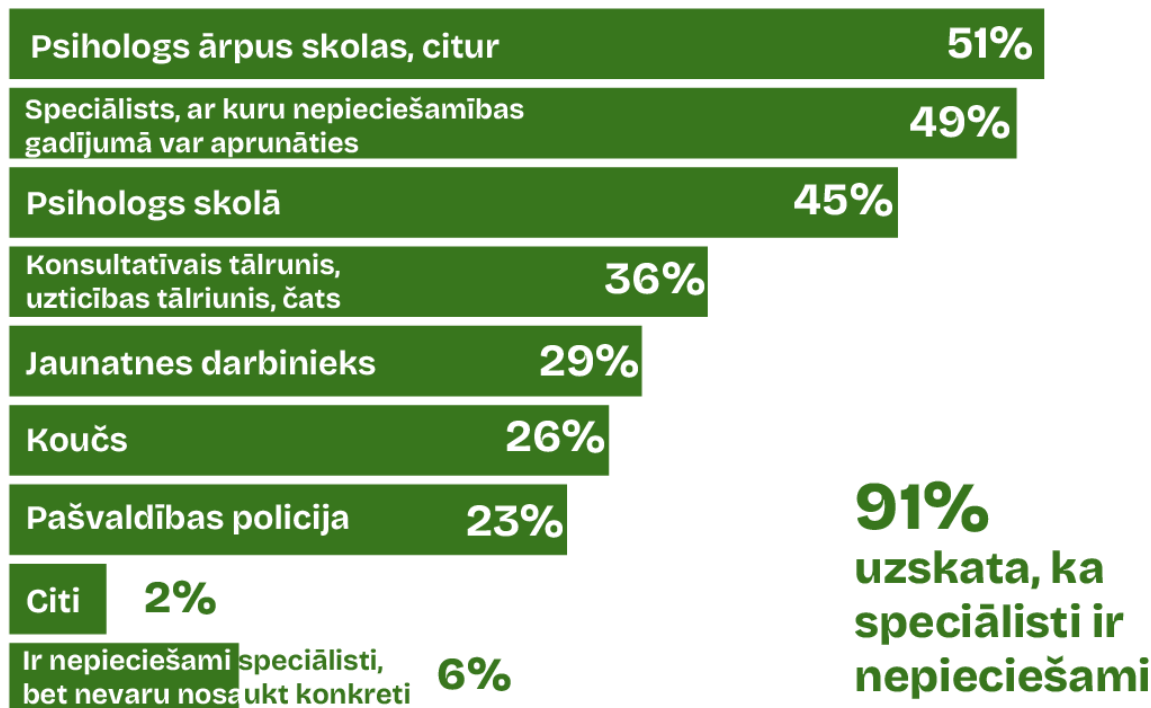
Speciālisti jauniešu atbalstam

Kopumā 91% jauniešu novērtē, ka Bauskas novadā būtu nepieciešami speciālisti, lai palīdzētu jauniešiem gadījumos, kad tas nepieciešams.

51% jauniešu norāda, ka nepieciešams psihologs ārpus izglītības iestādes, 49% norāda, ka nepieciešams speciālists vai persona, ar kuru nepieciešamības gadījumā varētu aprunāties, 45% norādījuši, ka nepieciešams psihologs skolā. 36% jauniešu norāda uz konsultatīvā tālruņa nepieciešamību. 29% kā atbilstošu speciālistu, kas varētu sniegt palīdzību, norāda jaunatnes

darbinieku. 26% kā nepieciešamu speciālistu norādījuši kouču, bet 23% pašvaldības policiju. (Skat. 19.attēls)

19.attēls. *Nepieciešamie speciālisti.* (Avots: Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte, pētījuma ziņojums Bauska, 2023).

Priekšlikumi:

- Izveidot atbalsta mehānismu krīzes situācijās (rīcības plāns), kā arī nodrošināt jauniešu informēšanu par iespējām;
- Jaunatnes jomas pārstāvji – mentori - atbalsta persona jauniešiem - nodrošināt darbinieka pieejamību;
- Jauniešu telpas - neformāla vide, mentālās veselības uzlabošanai, enerģijas uzlādei - nodrošināt telpu pieejamību;
- Organizēt neformālus pasākumus jauniešiem, piesaistot atbilstošus speciālistus, iekļaujot ikgadējā budžetā.
- Attīstības stratēģijā iekļaut neformālās izglītības pasākumus, jauniešu profesionālai pilnveidei;
- Attīstīt un pilnveidot nodarbinātības pasākuma īstenošanu Bauskas novadā, paredzot karjeras iespējas;

Aptaujā jaunieši tika lūgti norādīt, vai savu nākotni saista ar Bauskas novadu. Katrs trešais jauniešs nav varējis sniegt konkrētu atbildi, bet 45% norādījuši, ka drīzāk savu nākotni ar Bauskas novadu nesaista. Tikai 22% bijuši pārliecināti, ka nākotnē dzīvos Bauskas novadā. Tie 45% jauniešu, kuri novērtēja, ka savu nākotni ar Bauskas novadu nesaista, tika lūgti norādīt iemeslus. Kopumā 35% no šiem jauniešiem nav varējuši sniegt konkrētu pamatojumu. Pārējie salīdzinoši biežāk atsaukušies uz to, ka nav pieejamas izglītības iespējas (16%) un nav pieejamas darba iespējas (16%).

Forums “Liekam puzli kopā”

Forumu un aptaujas rezultāti tika prezentēti novada domes deputātiem un sabiedrībai, kā arī tie tiks ņemti vērā, plānojot un izstrādājot nākamā gada budžetu, īstenojot dažādus pasākumus un projektus, piesaistot ES, valsts un pašvaldības finansējumu.

Galvenie secinājumi un priekšlikumi:

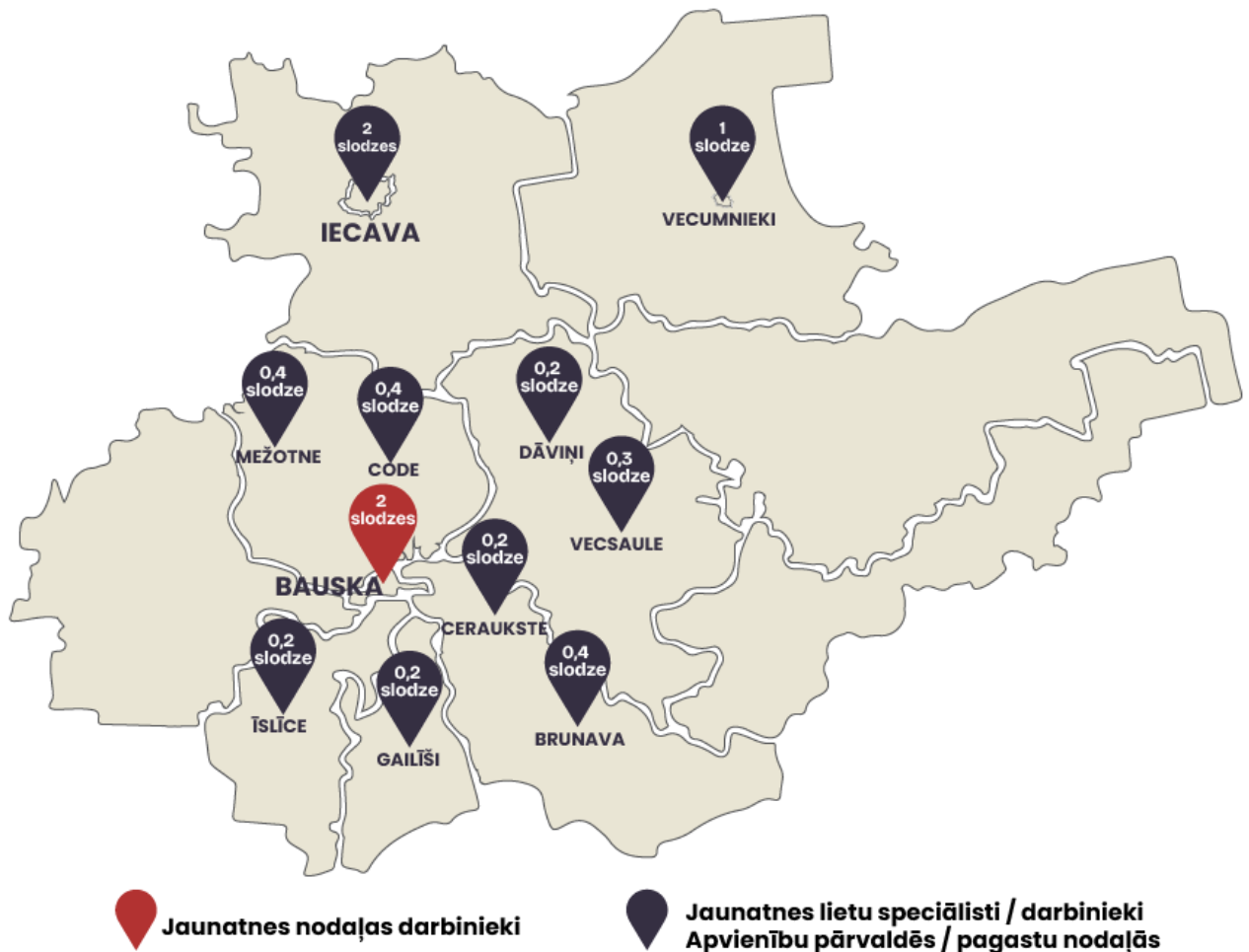
- Jaunieši ir aktīvāki, nekā pieaugušajiem šķiet, viņiem interesē gan Bauskas novada labklājība, gan publiskais tēls, taču jaunieši bieži savas idejas patur pie sevis, jo pieraduši, ka pieaugušie viņos neklausās, uzskatot par nepieredzējušiem un nenopietniem;
- Svarīgi veidot savstarpēju izpratni – jaunieši ir gatavi palīdzēt pašvaldībai un atbalstīt novada izaugsmi;
- Nepieciešams pārdomāt komunikācijas veidu ar jauniešiem, tai ir jābūt saprotamai un skaidrai bez augstprātības, reaģējot uz akūtām vajadzībām un ar izpratni, ka mūsdienu jaunieši ir pilnīgi citādāki nekā paaudzi iepriekš, bet ne sliktāki;
- Izglītības iespējas ir pietiekoši plašas, taču trūkst darba iespēju;
- Izglītības un brīvā laika pavadīšanas piedāvājums bieži vien neatbilst mūsdienu tendencēm un jauniešu interesēm;
- Jauniešu mobilitāte un līdz ar to arī iespējas piedalīties aktivitātēs pilsētā un pagastos ir stipri ierobežotas un ļoti atkarīgas no sabiedriskā transporta un skolēnu pārvadājumiem;
- Nepieciešams veidot jauniešiem draudzīgāku, interesantāku un drošāku publisko ārtelpu kā pilsētā, tā ciemos (apgaismojums, slidotavas, skeitparki, velo infrastruktūra, labiekārtotas atpūtas vietas pie ūdeņiem, bērnu laukumi starp daudzdzīvokļu mājām, āra vingrošanas laukumi u.c.);
- Nepieciešami pasākumi jauniešiem, kas cieš no dažādām atkarībām (t.sk. regulāri reidi jauniešu kontrolei, patruļas ar policistiem);
- Sociālie uzņēmumi – jauniešu brīvā laika pavadīšanas dažādošanai (tējas namiņi, interneta kafējnīcas, koprades vietas jauniešiem utt.);
- Jauniešu māja kā brīvā laika pavadīšanas vieta Bauskas novadā (jauniešu brīvā laika un info centrs, multimediju studijas pakalpojumi);
- Jauniešu telpas izveide Vecumniekos (pēc jauniešu iniciatīvas tika veikta iedzīvotāju aptauja “Aptauja “Vecumnieku jauniešu centrs” izveides nepieciešamība” pielikums nr.2);
- Rīkot jaunus, vēl nebijušus pasākumus priekš jauniešiem, lai viņi varētu sevi parādīt un izlikt savu enerģiju;
- Nodrošināt jauniešiem darba iespējas pašvaldības iestādēs vasaras brīvlaikā, novada jauniešu prakses iespējas pašvaldības institūcijās;
- Jauniešu nodarbinātība un brīvprātīgais darbs Bauskas novadā (vasaras darbs, brīvprātīgā darba datu bāze, sadarbība ar potenciālajiem darba devējiem, ēnu dienas pašvaldībā, brīvprātīgais darbs kā pirmā pieredze jauniešiem);
- Popularizēt brīvprātīgo darbu;
- Dažādi atbalsta pasākumi jauniešiem līdz 30 gadiem, kuri dzīvo Bauskas novadā (dzīvesvieta, ceļa izdevumu segšana nokļūšanai uz darbu ārpus novada);
- Jauniešu informācija, interešu un neformālās izglītības piedāvājums (Jauniešu tīkla izveide, mājaslapa, info lapa, sadarbība ar soc. medijiem, multimediju studija, aktīvas skolēnu pašpārvaldes u.c.);
- Jauniešu iesaiste vides akcijās;

- Sadarbības, pieredzes apmaiņas projekti jauniešiem;
- Novada skolām atbalstīt SMU (sadarbība ar bibliotēkām, vietējiem biznesa inkubatoriem);
- Informācija par veselīgu dzīvesveidu;
- Informatīvās kampaņas;
- Sporta nometnes jauniešiem ar lieko svaru, ģimeņu sporta dienas.
- Nepilnīgs brīvā laika pavadīšanas piedāvājums jauniešiem no 14 līdz 18+ gadiem;
- Zema jauniešu iesaiste novada kultūras un politiskajā dzīvē, jo nav iemaņu, nav struktūru, kas iedrošinātu un iesaistītu jauniešus aktīvā padomu sniegšanas un politisko lēmumu pieņemšanas fāzē; cenzūra, neiedziļināšanās jauniešu vajadzībās, kas ierobežo jauniešu ideju ģenerēšanu un raisa iniciatīvas slāpēšanu.
- Zems starp skolu kontaktu skaits, vienotās novada identitātes trūkums;
- Transporta kustības grafiks, kas liedz lielai daļai novada jauniešu aktīvi piedalīties novada kultūras un ārpus klases mācību aktivitātēs;
- Nav vienotas komunikācijas platformas, lai ātri izplatītu informāciju visu novada jauniešu vidū;
- Jaunieši netiek iesaistīti jaunu aktivitāšu radīšanā, to realizēšanā, kā arī esošo aktivitāšu kvalitātes novērtēšanā;

Darbs ar jaunatni Bauskas novada pašvaldībā

Jaunatnes likums nosaka, ka pašvaldība, pildot savas funkcijas, piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā un izveido institucionālu sistēmu, lai nodrošinātu darbu ar jaunatni, nosakot atbildīgo institūciju vai ieceļot jaunatnes lietu speciālistu — personu, kas plāno un koordinē darbu ar jaunatni. Jaunatnes lietu speciālista amata pienākumus var apvienot ar citiem pienākumiem pašvaldībā. Katrā pašvaldībā būtu jābūt arī vismaz vienam darbiniekam, kura pamatpienākumos ietilpst praktiskais darbs ar jauniešiem un kuram šie pienākumi netiek apvienoti ar citiem darba pienākumiem, tai skaitā jaunatnes darbinieka un jaunatnes lietu speciālista pienākumi nav apvienojami.

20. attēls. Jaunatnes lietu speciālisti Bauskas novadā

Lai nodrošinātu darbu ar jaunatni visā novada teritorijā uz 2024.gada janvāri:

- Bauskas apvienības pārvaldes pagastu nodaļās ir 10 amata vienības ar nepilnu slodzi darbam ar jauniešiem— 0.2, 0.3, 0.4 slodzes (*Skat. 20. attēls*). Darbinieki ir pagastu nodaļu vadītāju tiešā pakļautībā, metodisko virsuzraudzību nodrošina Jaunatnes nodaļa. 2024.gada martā strādā četri darbinieki četrās amata vietās uz nepilnu slodzi: Codes pagastā (0.4 slodze), Dāviņu pagastā (0.2 slodze), Brunavas pagastā (0.2 slodze), Vecsaulē (0.3 slodze);
- Iecavas apvienības pārvaldē ir 1 pilnas slodzes jaunatnes lietu speciālists un 1 jauniešu centra vadītājs;
- Vecumnieku apvienības pārvaldē ir 1 pilnas slodzes jaunatnes lietu speciālists;

- Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departamenta jaunatnes nodaļā ir 2 pilnas slodzes darbinieki - jaunatnes nodaļas vadītājs un vecākais jaunatnes lietu speciālists.

Rundāles apvienības teritorijā aktivitātes jauniešiem piedāvā jaunatnes organizācijas "Mums pieder pasaule", "Laiks jauniešiem" un biedrība "INICIO".

Vecumnieku apvienības teritorijā darbs ar jaunatni tiek veikts pamatā Vecumniekos. Projektu ietvaros neregulāras darba ar jaunatni aktivitātes Vecumnieku apvienības teritorijā piedāvā arī biedrība "Jaunatne smaidam".

Jaunatnes likums skaidri definē konkrētu darbā ar jaunatni iesaistīto personu (primāri – jaunatnes lietu speciālisti, jaunatnes darbinieki) lomas un atbildības, praksē šie uzstādījumi īstenojas pavisam atšķirīgi. Bauskas novadā nav konkrēti definēts jaunatnes lietu speciālista un jaunatnes darbinieka atbildība, pienākumi. Jaunatnes lietu speciālists praksē pilda jaunatnes darbinieku funkcijas, tātad, tiešais darbs ar jaunatni.

Ņemot vērā to, ka, esošie darbinieki un resursi nenodrošina vienmērīgu un kvalitatīvu darbu ar jaunatni visā novada teritorijā, ir nepieciešams dažādot darba ar jaunatni metodes un nodrošināt efektīvu esošo resursu izmantošanu.

Darbs ar jaunatni saistīts ar plašu jautājumu loku, no kuriem ne visus jautājumus jaunatnes darbā tieši iesaistītie var risināt patstāvīgi, savukārt citu speciālistu un institūciju iesaiste balstās konkrētu amatpersonu un speciālistu atsaucībā un kompetencē. Jaunatnes politika ir izteikta starpnozarū politika.

Lai veicinātu pašvaldības darba ar jaunatni plānošanu un īstenošanu, pašvaldība ir izveidojusi jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju, kas ir konsultatīva un koordinējoša padomdevēja institūcija ar mērķi nodrošināt starp institucionālu sadarbību un nevalstiskā sektora līdzdalību pašvaldības jaunatnes politikas plānošanā, īstenošanā un novērtēšanā, kā arī veicināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.

Pašvaldība ir izveidojusi jauniešu māju, jauniešu telpas un jauniešu domi, lai sekmētu jauniešu iniciatīvas, sadarbību, pieredzes apmaiņu u.c. jauniešu aktivitātes, vai paredz citu darba ar jaunatni īstenošanas kārtību. Ļoti būtiski nodrošināt atbilstošu tīkšanās un aktivitāšu vietu jauniešiem. Jauniešu centra un/ vai konkrētu telpu un tās aprīkojuma pieejamība jauniešu iniciatīvām ir izšķiroši būtiska darba ar jaunatni sekmīguma nodrošināšanai. Ļoti svarīgi, lai sniedzot šo pakalpojumu, tiktu nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas visiem Bauskas novada pašvaldības jauniešiem. (*Vispārējo rādītāju darbam ar jaunatni Bauskas novada pašvaldībā izvērtējums – pielikums nr.1*)

Īstenotie projekti, kas būtiski uzlabojuši darbu ar jaunatni, kā arī Bauskas novada Jaunatnes politikas pamatnostādņu virzību:

1. Projekts, tituls "Bauskas novads - Latvijas jauniešu galvaspilsēta 2023", gada ietvaros tika realizētas aktivitātes un pasākumi.
2. Bauskas novada pašvaldība 2023. gadā Izglītības un zinātnes ministrijas konkursā "Labākais darbā ar jaunatni" ieguva atzinību "Līdzdalības stiprinātājs"
3. Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2023.-2025. gadam valsts budžeta ietvaros realizētais projekts "IZĪMĒ SEVI" ar mērķi veicināt Bauskas novada jauniešu, jo īpaši jauniešu, kuri mācās Bauskas novada izglītības iestādēs, dzīves kvalitāti, informācijas pieejamību par iespējām, ko piedāvā nevalstiskais sektors, pašvaldība, valsts un Eiropa, kā arī sekmēt skolēnu pašpārvalžu darbību un veidot atbalsta mehānismus darbības uzturēšanai un veicināšanai. Projekta ietvaros tika realizēti forumi un izveidota jauniešu iespēju karte "ES UN MANS PLĀNS" (pielikums nr.3).
4. Sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru un NVO organizētas nometnes Ukrainas civiliedzīvotājiem ar mērķi nodrošināt atbalstu Ukrainas bērnu un jauniešu socializācijai un psihoemocionālajai labbūtībai, kā arī latviešu valodas praktizēšanai un prasmju pilnveidei, komunicējot un sadarbojoties gan savā starpā, gan ar Latvijas bērniem un jauniešiem daudzveidīgās radošajās norisēs un izglītojošās aktivitātēs kultūrizglītībā, vides izglītībā, tehniskajā jaunradē, sportā, veselīga dzīvesveida un drošības jautājumos..
5. Sadarbībā ar Izglītības kvalitātes dienestu, realizēti projekti "Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska jauniešu iesaiste jaunatnes iniciatīvu projektos" ar mērķi palielināt

- priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas izglītojamo motivāciju turpināt izglītību un veicināt viņu aktīvu līdzdalību ikdienas dzīvē. Iesaistīt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas izglītojamus jauniešu aktivitātēs un jaunatnes iniciatīvu projektos ārpus formālās izglītības, nodrošinot aktivitāšu pieejamību iespējami tuvu bērnu un jauniešu dzīves un mācību vietai.
6. Projekts "PROTI UN DARI", kura ietvaros jauniešiem tiek dota iespēja iepazīt vairākas profesijas, personības un atrast pazudušo saikni savā ikdienā. Novadā ļoti aktīvi šajā projektā iesaistās gan uzņēmumi, gan pašvaldība, gan NVO - sniedzot maksimāli iespējamo atbalstu ar šī projekta starpniecību.
  7. Covid- 19 pandēmijas seku mazināšanai tika realizēti divi projekti "Mans novads- mans atbalsts", "Esmu Es pats". Ar mērķi nodrošināt atbalsta pasākumus jauniešiem Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai, tajā skaitā:
    - 7.1. veicināt jauniešu zināšanu un prasmju apguvi, kā arī attieksmju veidošanu, balstoties jauniešu vēlmēs un vajadzībās, lai nodrošinātu jauniešu sagatavotību turpmākajām mācībām un darba tirgum;
    - 7.2. veicināt jauniešu piederības sajūtu vietējai kopienai, savstarpējo atbalstu, kā arī paaugstināt viņu pašapziņu;
    - 7.3. sniegt jauniešiem iespēju socializēties, tostarp sekmēt jauniešu kvalitatīvu brīvā laika pavadīšanu;
    - 7.4. nodrošināt jauniešiem iespēju saņemt individuālu atbalstu ārpuskolas laikā;
    - 7.5. preventīvi mazināt jauniešu psihoemocionālās veselības riskus Covid-19 pandēmijas laikā un pēc tās;
    - 7.6. veicināt ilgtspējīgu risinājumu attīstību darba ar jaunatni jomā Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai.
    - 7.7. savas dzīves mērķu apzināšanos, iespējas, prasmju pilnveidošanu, karjeras, nākotnes izvēli.
  8. Latvijas un Šveices sadarbības programmas projekta "Atbalsts jaunatnes iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos reģionos" aktivitātes „Multifunkcionālu jaunatnes iniciatīvu centru izveide” Iecavas jauniešu centrs.
  9. Jaunatnes lietu speciālisti sadarbībā ar jauniešiem izstrādāja "Bauskas pilsētas un pagastu KULTŪRAS KARTI jauniešiem", kurā ir apkopoti dažādi sporta, kultūras un brīva laika pavadīšanas vietas, kā arī tajā integrētas dažādas nevalstiskās organizācijas un iespējas kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku.
  10. Bauskas novadā aktīvi jauniešiem piedāvā dažādas aktivitātes nevalstiskās organizācijas:
    - 10.1. "ViedDoma";
    - 10.2. "Mums pieder pasaule";
    - 10.3. "Jaunatne smaidam";
    - 10.4. "Laiks Jauniešiem";
    - 10.5. "Jauniešu Acīm";
    - 10.6. "Iecavas jauniešu padome";
    - 10.7. "Odikozāra";
    - 10.8. "INICIO".
  11. Bauskas novada pašvaldība iedzīvotāju un nevalstisko organizāciju iniciatīvu atbalstam ir izstrādāta kārtība kādā piešķir finansējumu publisko teritoriju labiekārtošanai un pilnveidošanai, kā arī dažādu sabiedrisko iniciatīvu atbalstam izglītības, kultūras, sporta, jaunatnes politikas un sociālajā jomā. Katru gadu tiek īstenoti vairāki projekti, kas piedāvā aktivitātes jauniešiem. Pašvaldības atbalsts vienam projektam līdz 2500 EUR. 2023. gadā jaunatnes jomā atbalstīti 4

NVO projekti, kopā saņemot atbalstu 9958,97 EUR. Līdzfinansējuma piešķiršana sabiedrisko organizāciju iniciatīvu realizēšanas mērķis:

- 11.1. Veicināt sabiedrībai nepieciešamu, kvalitatīvu un efektīvu sabiedrisko organizāciju attīstību Bauskas novada administratīvajā teritorijā.
  - 11.2. Veicināt iedzīvotāju aktivitāti un līdzdalību aktuālu problēmu risināšanā, sekmējot viņu dzīves kvalitātes uzlabošanu.
  - 11.3. Veicināt sadarbību starp pašvaldību, sabiedriskajām organizācijām un uzņēmējiem.
12. Līdzfinansējuma piešķiršanu iedzīvotāju iniciētu projektu konkursam „IEDZĪVOTĀJI VEIDO SAVU VIDU” mērķis ir veicināt iedzīvotāju iniciatīvu uzlabot savas dzīves un apkārtējās vides kvalitāti Bauskas novada administratīvajā teritorijā, iesaistot iedzīvotājus sabiedriskajā darbā, attīstot sadarbību starp vietējo sabiedrību, pašvaldību un uzņēmējiem. Pašvaldības atbalsts vienam projektam 2000 EUR.

Darba ar jaunatni stratēģiskā virzība

No iepriekš minētā, varam secināt, ka jauniešiem Bauskas novadā aktuālākie jautājumi un problēmas ir brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums, bezdarbs, motivācijas trūkums, slinkums, bezdarbība, grūtības atrast darbu, kas noved pie dažādām atkarībām, tādām kā, smēķēšana, alkohols, narkotikas, azartspēles, atkarība no viedierīcēm.

Galvenie jautājumi, kas būtu jārisina jauniešu sfērā – jauniešu nodarbinātība un prakses iespējas, brīvā laika pavadīšanas iespējas, jauniešu mentālā veselība, fiziskā aktivitāte, ņirgāšanās un mobinga izskaušana, atklāti par drošu seksu un reproduktīvo veselību, iniciatīvu realizēšanas iespējas, atbalsta mehānisma izveide un nodrošināšana, kā arī informētība, digitālā pratība. Statistikas dati liecina, ka tikai 56,2 % vīriešu respondentu vecumā no 15-24 gadiem savu pašreizējo veselības stāvokli vērtē kā labu, un sievietes 46,9%. Tas nozīmē, ka ļoti jāstrādā un jādomā pie tā, lai jaunieši pievērstos veselīgiem dzīves paradumiem. Liels uzsvars jāliek uz jauniešu fizisko aktivitāšu nodrošināšanu. Kustība veselības pamatā! (<https://www.spkc.gov.lv/lv/media/18708/download?attachment>)

Identificētie problēmu jautājumi ļauj apgalvot, ka jauniešu vidū aktuālākās tēmas ir – veselīgs dzīvesveids, izglītības kvalitāte, nodarbinātība, kā arī jauniešu motivācija aktivitātēm un līdzdalībai.

Par savām iespējām ietekmēt lēmumus, ko pieņem pašvaldība vai Latvijas valdība, jaunieši ir izteikti skeptiski. Par to, ka ir vai ir lielas iespējas ietekmēt lēmumu pieņemšanu pašvaldībā, pārliecināti ir tikai 17 % jauniešu. Vienlaikus to īpatsvars, kuri uzskata, ka nav nekādu iespēju, ir attiecīgi 35 % un 61 %. Negatīvos vērtējumus par iespējām ietekmēt lēmumus, izteikti biežāk pauž tieši 13-15 gadīgie jaunieši. Tas iezīmē arī būtisku komunikācijas un aktivitātes barjeru starp politikas plānotājiem, īstenotājiem un jauniešu mērķa grupu, radot jauniešu distancēšanos.

Līdz šim Bauskas novadā jauniešu līdzdalība ar jaunatni saistītajos jautājumos ir bijusi neliela, jauniešu viedokļa izziņāšana nenotiek mērķtiecīgi un strukturēti. Jaunieši ir piedalījušies pašvaldības jaunatnes jomas pārstāvju, jaunatnes organizāciju iniciētos pasākumos: jauniešu forumos, kur pauda savu viedokli par situāciju novadā un izteica savas idejas novada attīstībai. Neliels pasākumu skaits norāda uz ierobežotām iespējām jauniešiem iesaistīties lēmumu pieņemšanā pašvaldībā, un tā rezultātā jauniešiem ir zema izpratne par pašvaldības darbu un zūd pārliecība par savām spējām ietekmēt pašvaldībā notiekošos procesus.

Bauskas novada jauniešu informētības līmenis par viņiem aktuālām tēmām ir nepietiekams. Informāciju par dažādiem neformālās izglītības pasākumiem zina tikai aktīvie jaunieši. Netiek nodrošināta savstarpējā informācijas apmaiņa starp jauniešiem, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām visā novada teritorijā.

Darbs ar jaunatni nenotiek visos pagastos vienmērīgi un regulāri un ir ticis organizēts izglītības iestāžu ietvaros, nodrošinot jauniešiem iespēju iegūt izglītību un iesaistīties dažādos interešu pulciņos un aktivitātēs. Neformālās izglītības pasākumus dažādos pagastos īsteno NVO, bet dēļ nepietiekošās kapacitātes un ierobežota finansējuma, kas pamatā tiek gūts īstenojot dažādus projektus, aktivitātes

nav iespējams rīkot patstāvīgi un jauniešos nerodas pieraduma sajūta, ka ir vieta, kur var patstāvīgi nākt un darboties. Šo problēmu palīdzētu risināt patstāvīgs jaunatnes darbinieks, kas atrodas visu laiku vienā vietā, par kuru jaunieši ir informēti un var nākt noteiktā laikā un darboties vai arī patstāvīgi organizēts mobilais darbs ar jaunatni.

Detalizētas statistikas (ne)pieejamība par jauniešiem atbilstoši Jaunatnes likumā definētajai vecuma grupai ir viena no būtiskām barjerām pierādījumos balstītas jaunatnes politikas plānošanai un īstenošanai.

Balstoties uz iepriekš dokumentā minēto situācijas analīzi, Bauskas novada pašvaldības attīstības un plānošanas dokumentiem, pamatnostādņu rīcības programma paredz šādus rīcības virzienus:

1. Institucionālā sistēma darbam ar jaunatni īstenošanai un koordinācijai;
2. Jauniešu līdzdalības un iniciatīvas stiprināšana;
3. Nodrošinājums lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām;
4. Starptautiskā sadarbība un jauniešu mobilitāte;
5. Jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušana;
6. Digitālais un informatīvais darbs ar jaunatni.

Darbs ar jaunatni Bauskas novadā, pirmkārt, jābalsta uz institucionālās sistēmas sakārtošanu, pilnveidošanu, kā arī palielināt kvalificētu darbinieku iesaistīto skaitu un otrkārt uz situācijas analīzi (pētījumu) par Bauskas novada jauniešu vajadzībām un aktualitātēm, kas ļautu izzināt aktuālākās problēmas, būtiskākos jauniešu dzīves kvalitāti ietekmējošos faktoros, kā arī identificētu vājos un pilnveidojamus virzienus.

- Lai sasniegtu jaunatnes politikas mērķi, tiek paredzēti pamatnostādņu rīcības programma, kura ietver:
- Bauskas novada jaunatnes politikas mērķis – izvirzīts balstoties uz jauniešu vajadzībām un situāciju pašvaldībā;
- Aktivitātes definēto rīcības virzienu sasniegšanai - konkrēti īstenojami pasākumi, kas nodrošina jaunatnes politikas mērķa sasniegšanu;
- Rezultatīvos rādītājus – rādītāji, kas ļauj identificēt definēto mērķa sasniegšanu kā kvantitatīvi, tā kvalitatīvi;
- Konkrētus termiņus definēto aktivitāšu īstenošanai un mērķa sasniegšanai – katrai aktivitātei jānorāda tās īstenošanas periods;
- Konkrētas atbildīgās institūcijas par konkrēto aktivitāšu īstenošanu – katrai aktivitātei jānosaka par tās īstenošanu atbildīgā institūcija.
- Finansējuma avots darbam ar jaunatni - regulāru finansējumu darbam ar jauniešiem (speciālistu atalgojumam, infrastruktūrai u.tml.), kā arī regulāru finansējumu jauniešu iniciatīvām (jauniešu projekti u.c.).
- Nepieciešama regulāra datu apkopošana par jauniešiem, kas ļauj novērtēt politikas īstenošanas ietekmi ilgtermiņā un pieņemt pamatotākus pašvaldības lēmumus.

Kopsavilkums

Bauskas novada jaunatnes politikas pamatnostādņu galvenais mērķis: Īstenot darbu ar jaunatni un nodrošināt atbalstošu vidi jauniešu līdzdalībai sabiedriskajā un pilsoniskajā dzīvē, sekmēt jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu Bauskas novadā.

Pamatnostādnes ietver esošās situācijas raksturojumu un analīzi, vispārējo rādītāju darbam ar jaunatni Bauskas novada pašvaldībā izvērtējumu, kā arī stratēģisko daļu, pamatnostādņu vīziju, mērķi, galvenos uzdevumus un sasniedzamos rezultātus nākamajiem gadiem.

Aktivitātes plānots veikt vairākos virzienos, uzlabojot jauniešu dzīvei nepieciešamo prasmju apguvi, iekļaujošas vides veidošanu, līdzdalības stiprināšanu, digitālo prasmju apguvi un pilnveidi, nodarbinātību, uzņēmējdarbību. Plānā paredzētie pasākumi tiks īstenoti atbildīgajām institūcijām piešķirto pašvaldības budžeta līdzekļu ietvaros, kā arī piesaistot valsts budžeta un Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus.

Lai sasniegtu pamatnostādņu mērķi, ir izvirzīti šādi rīcības virzieni:

1. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un koordinācija;
2. Jauniešu līdzdalības un iniciatīvas stiprināšana;
3. Nodrošinājums lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām;
4. Starptautiskā sadarbība un jauniešu mobilitāte;
5. Jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušana;
6. Digitālais un informatīvais darbs ar jaunatni.

Rīcības virzienu sasniegšanai tiks ieviests jauns īstermiņa plānošanas dokuments "Rīcības plāns gadam", definējot konkrētus mērķus un uzdevumus.

Bauskas novada pašvaldības jaunatnes politikas pamatnostādnes 2024.-2028.gadam izstrādāta un darbs ar jaunatni tiek veikts balstoties uz valsts un pašvaldības mēroga jaunatnes politikas dokumentiem - Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnēm 2022.-2027.gadam, Jaunatnes politikas valsts programmu 2024.-2026.gadam, Jaunatnes likumu, likumu „Pašvaldības likums”, Bauskas novada attīstības programmu 2022.-2028.gadam (Rīcības plānu), kā arī ievērojot saistošos metodiskos ieteikumus un vadlīnijas pašvaldībām.

Pamatnostādņu izstrādes procesā :

1. Veikts pētījums "Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte";
2. Veikts jaunatnes nozares esošās situācijas novērtējums, nosakot nozares stiprās, vājās puses un attīstības iespējas;
3. Organizēti forumi un aptaujas jauniešu viedokļu un vajadzību apzināšanai;
4. Apkopoti Jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas un Bauskas novada jauniešu domes priekšlikumi;
5. Organizētas pamatnostādņu izstrādes darba grupas nozares speciālistiem, NVO un jauniešiem.

STRATĒĢISKĀ DAĻA

Novadā iedzīvotāji grib un var dzīvot, jo ir pieejami kvalitatīvi visi nepieciešamie pakalpojumi, t.sk. kvalitatīva izglītība, nodrošināta tīra dabiskā vide, sakārtota sociālā un tehniskā infrastruktūra. Novadā iedzīvotāji var strādāt, jo attīstās uzņēmējdarbība, ir darba vietas, uzlabojas novada sasniedzamība.

Novada attīstības vīzija ir vērsta uz to, lai ne tikai nepazaudētu, bet vēl vairāk attīstītu novada resursus, kas palīdzēs novadu veidot par bagātu Latvijas teritoriju – bagātu ar ražojošiem lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumiem, bagātu ar zinošiem un ekonomiski aktīviem cilvēkiem, kuri izvēlas dzīvot un strādāt Bauskas novadā, jo ir pievilcīga un droša dzīves vide.

Pamatnostādņu izstrādes procesā ir radīta **vīzija** - Bauskas novads ir novads jauniešiem, tā ir vide, kura rada iespēju apzināties sevi kā personību, vide, kura pieņem ikvienu, vide, kas novērtē ikvienu! Novads, kur atgriezties un kuru saukt par mājām - jo "LABI BŪT MĀJĀS". Mājas, kas dod mums spēku, pārliecību, drošību un atbalstu.

Bauskas novada jaunietis:

ATVĒRTS:

sarunai; līdzdalībai, jaunām prasmēm, zināšanām, izaicinājumiem, iespējām, jaunām inovācijām

SPĒJĪGS:

iesaistīties, izteikt viedokli, uzklaut, sniegt risinājumu, priekšlikumu, aizstāvēt, pārstāvēt Bauskas novadu

DROŠS:

par sevi un savu ģimeni, par savu nākotni, izvēli, atbalstu, veselību, iespējām, labklājību, apkārtējo vidi.

PATRIOTS SAVAM NOVADAM!

par savu novadu, tā attīstību, izaugsmi.

Bauskas novada jaunatnes politikas pamatnostādņu galvenais mērķis: īstenot darbu ar jaunatni un nodrošināt atbalstošu vidi jauniešu līdzdalībai sabiedriskajā un pilsoniskajā dzīvē, sekmēt jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu Bauskas novadā.

Lai sasniegtu šo mērķi, Bauskas novada pašvaldība ir izstrādājusi šo nozaru politikas plānošanas dokumentu un ir izvirzīti šādi rīcības virzieni:

1. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un koordinācijai;
2. Jauniešu līdzdalības un iniciatīvas stiprināšana;
3. Nodrošinājums lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām;
4. Starptautiskā sadarbība un jauniešu mobilitāte;
5. Jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušana;
6. Digitālais un informatīvais darbs ar jaunatni.

Balstoties uz jaunatnes politikas plānošanas ilgtermiņa dokumentu, Bauskas novada pašvaldība ievieš jaunu, īstermiņa plānošanas dokumentu "Jaunatnes politikas attīstības rīcības plāns". Dokuments sekmēs konkrētu rīcības virzienu izpildes uzskaiti ar izmērāmiem rādītājiem, balstoties uz ilgtermiņa dokumenta, Jaunatnes politikas pamatnostādņu vadlīnijām. Šāds dokuments nepieciešams, lai atvieglotu budžeta plānošanu nākamajam gadam, ņemot vērā iepriekšējā gada rādītājus, kā arī veicinātu detalizētāku darbu plānošanu jaunatnes politikas attīstībai.

Plānotā darba ar jaunatni institucionālā struktūra.

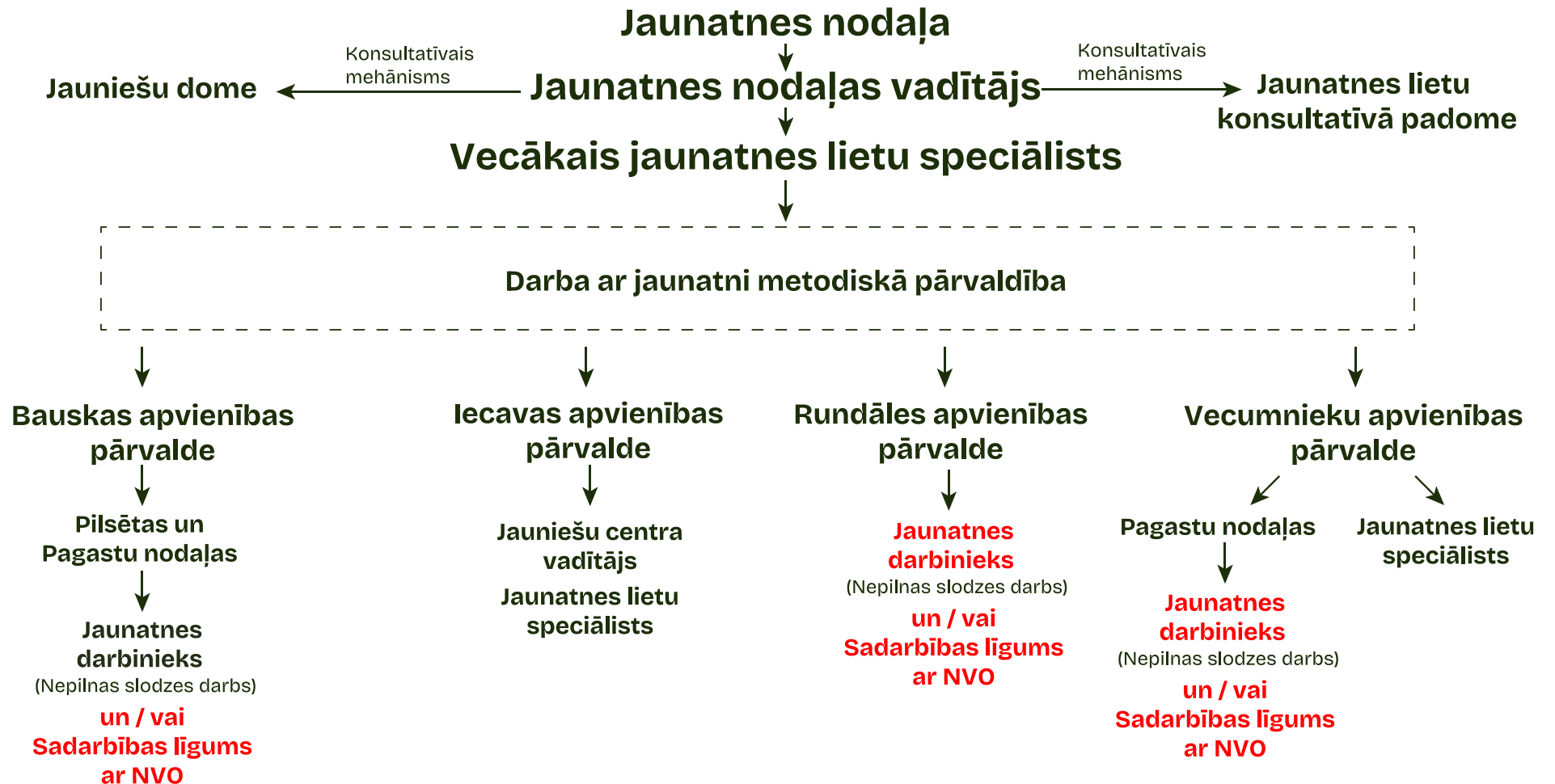
Darbs ar jaunatni novadā tiek organizēts un veikts saskaņā ar Bauskas novada Jaunatnes politikas pamatnostādņu mērķiem un prioritātēm, Pašvaldību likumam un Jaunatnes likumā noteiktajam.

Lai tiktu nodrošināts teritoriālais pārklājums darbā ar jaunatni ir jāplāno jaunas amata vietas, balstoties uz amata likmju apmēra noteikšanu attiecībā pret jauniešu skaitu Apvienību pārvalžu teritorijās, vai arī jāparedz finansējums darba ar jaunatni īstenošanai, slēdzot sadarbības līgumus ar NVO. Saskaņā ar IZM rekomendāciju uz katriem 700-1000 jauniešiem pašvaldībai vēlams nodrošināt 1 pilnas slodzes jaunatnes darbinieku (IZM vadlīniju projekts "Vienotas kvalitātes ietvars darbam ar jaunatni pašvaldībās. Pašvērtējuma rīks.").

leguvumi:

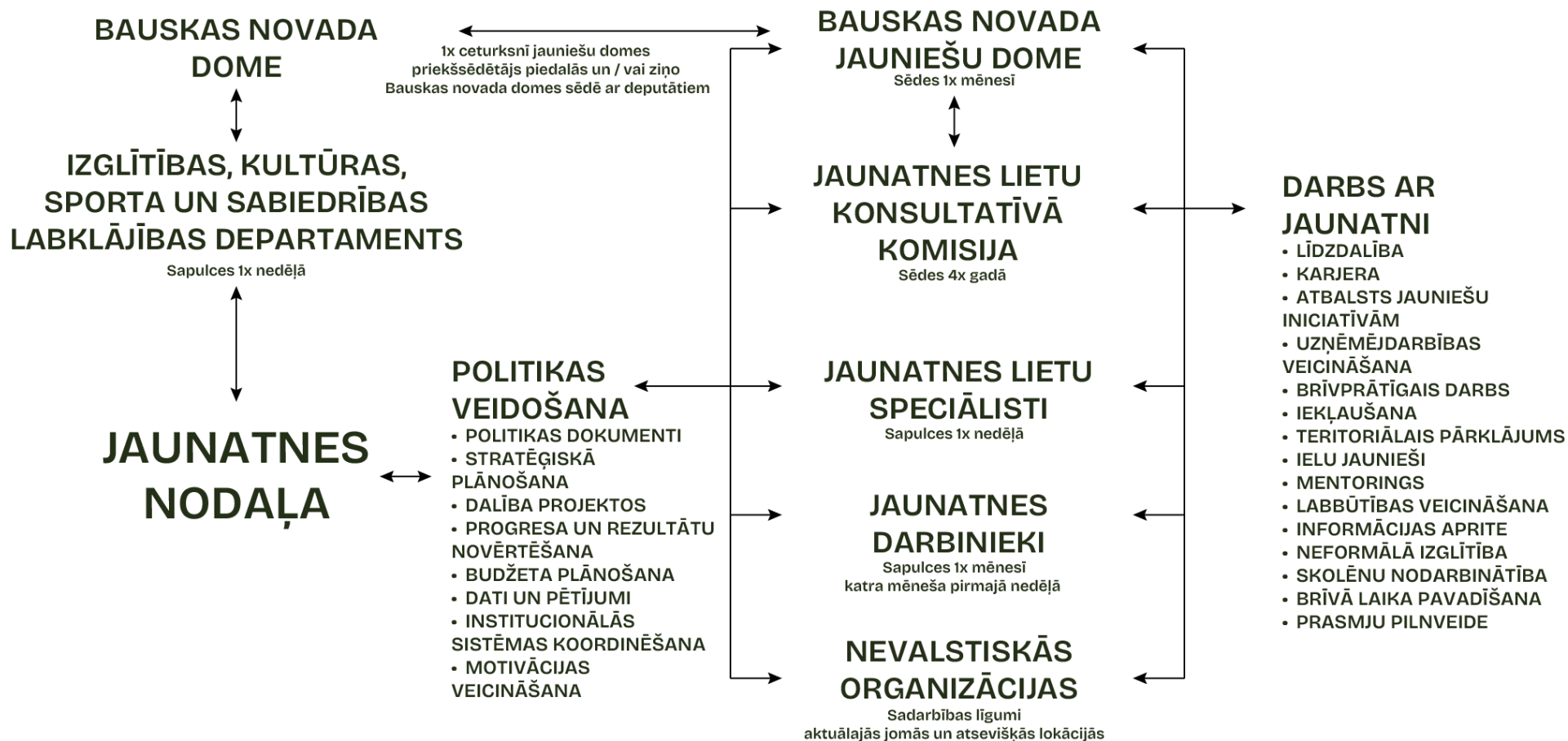
- Regulārs, nepārtraukts darbs ar jaunatni tiek nodrošināts visa novada teritorijā (teritoriālais pārklājums);
- Ir nodrošināts vienlīdzības princips;
- Atviegloti saimnieciskie procesi;
- Operatīvāki saimnieciskie darījumi, esot apvienību pārvalžu struktūrā;
- Metodiskais darbs un vienotā jaunatnes politika - centralizēti, metodiskā pakļautība speciālistiem - zem Jaunatnes nodaļas;
- Salāgoti amata apraksti visiem jaunatnes lietu speciālistiem Bauskas novadā.

2028. gads

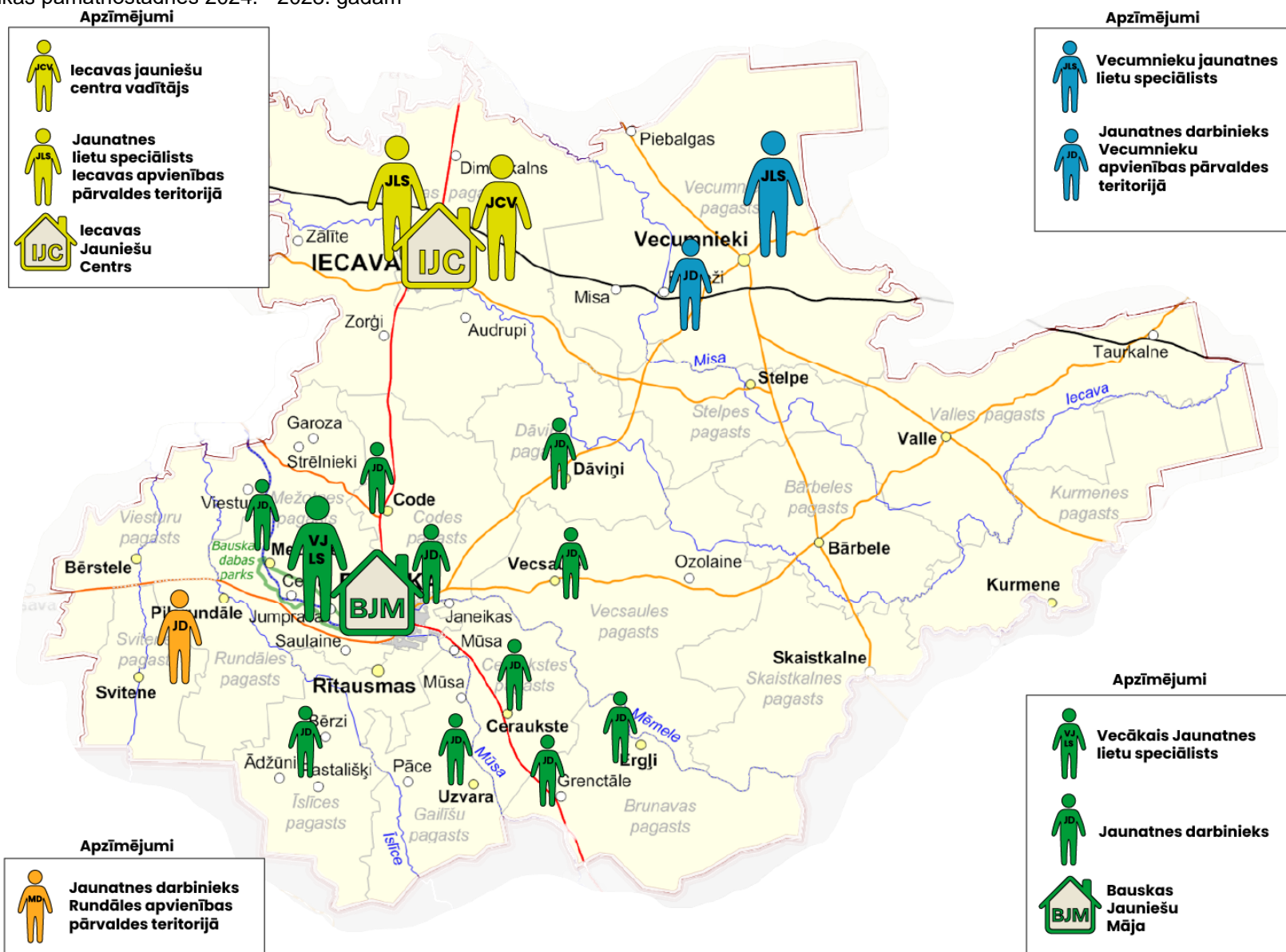

21. attēls. Plānotā institucionāla struktūra darbam ar jaunatni 2028. gadam

JAUNATNES DARBA ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

22. attēls. Jaunatnes darba organizatoriskā struktūra

23. attēls. Plānotais institucionālais teritoriālais nodrošinājums darbā ar jaunatni 2028. gadā

Bauskas novada domes

2024.gada sēdē, protokols Nr. _

Rīcības virzieni un sagaidāmie rezultāti

1. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un koordinācijai

Nr.p.k	Uzdevumi	Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots			Atbildīgā institūcija	Sadarbības partneri	Rezultatīvie rādītāji
			Ikgadējā budžeta ietvaros	ES un citi ārējie fondi	Cits			
1.1. Veicināt koordinētu, saskaņotu un jauniešu vajadzībām atbilstošu jaunatnes politikas izstrādi un ieviešanu Bauskas novadā								
1.1.1.	Darbā ar jaunatni struktūras izveide	2024. – 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	Apvienību pārvaldes, Pagastu nodaļas, JLS, JD, NVO	Apstiprināta institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai Bauskas novada pašvaldībā (2024.g.) Pielāgoti amatu apraksti atbilstoši izstrādātajai un apstiprinātajai struktūrai. (2024.g.) Izveidotas jaunas amata vietas līdz 2028 gadam.
1.1.2.	Koordinēt pašvaldības institūciju sadarbību jaunatnes politikas jomā.	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	Pašvaldības institūcijas, JLS, JD	Organizētas sanāksmes ar pašvaldību institūciju pārstāvjiem; Sniegta metodiska palīdzība / konsultācijas darbā ar jaunatni (sapulces);
1.1.3.	Nodrošināt Jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas darbību.	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	Pašvaldības institūcijas, jaunatnes organizācijas	Sasauktas ne mazāk kā 4 JLKK sēdes gadā; Nodrošināts Bauskas novada jaunatnes politikas monitorings;

							un NVO, JLS, JD	Izstrādāts rīcības plāns darbam ar jaunatni gadam, saskaņā ar Bauskas novada jaunatnes politikas pamatnostādnēm; Sniegta metodiska palīdzība/konsultācijas darbā ar jaunatni iesaistītajiem darbiniekiem un jauniešiem;
1.1.4.	Sekmēt jaunatnes organizāciju un organizāciju, kuras strādā ar jauniešiem savstarpējo sadarbību ar pašvaldību	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, JLS, JD	Organizētas darba sanāksmes / aktivitātes Bauskas novada jaunatnes organizācijām.
1.1.5.	Attīstīt Bauskas novada jauniešu domes darbību	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	Izglītības iestādes, skolēnu pašpārvaldes, NVO, JLS, JD	Organizētas sapulces 1x mēnesī; 1x ceturksnī jauniešu domes priekšsēdētājs piedalās un/vai ziņo Bauskas novada Domes sēdē; Nodrošināta sēžu translāciju, publicitāte; Organizēti jauniešu domes neformālās izglītības, līdzdalības, apmācības/pasākumi; Organizēti jauniešu domes pieredzes apmaiņas un sadarbības veicinoši pasākumi.
1.1.6.	Jaunatnes jomā iesaistīto kompetences stiprināšana un līdzdalība	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, Jaunatnes nodaļa, JSPA, IZM, JLS, JD	Apmācīto jaunatnes jomas darbinieku skaits; Iesaiste nacionālā, starptautiskā līmeņa pasākumos; Izstrādātas kvalitātes vadības, procesu vadības shēmas. Organizēts pieredzes apmaiņas brauciens jaunatnes jomas darbiniekiem. Iesniegto un īstenoto projektu skaits pārskata periodā.

1.1.7.	Izstrādāt kvalitatīvu pētījumu, lai identificētu darba ar jaunatni prioritārās jauniešu mērķa grupas un to vajadzības	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, piesaistot atbilstošus ekspertus, JLS, JD	Veikts vismaz viens pētījums par Bauskas novada jauniešu mērķu grupām un to vajadzībām pārskata laikā.
1.1.8.	Veikt darba ar jaunatni kvalitātes un efektivitātes izvērtējumu	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	JLS,JD, NVO, piesaistot atbilstošus ekspertus	Veikta jaunatnes jomas pārstāvju anketēšana. Veikti pētījumi par Bauskas novada darba ar jaunatni kvalitāti un efektivitāti: 2026.gadā; 2028.gadā.

2. Jauniešu līdzdalības un iniciatīvas stiprināšana

Nr.p.k	Uzdevumi	Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots			Atbildīgā institūcija	Sadarbības partneri	Rezultatīvie rādītāji
			Ikgadējā budžeta ietvaros	ES un citi ārējie fondi	Cits			
2.1. Nodrošināt jauniešiem iespēju līdzdarboties viņu dzīves kvalitāti ietekmējošu lēmumu pieņemšanā								
2.1.1.	Novada mēroga jauniešu līdzdalības un sadarbības veicinošie pasākumu īstenošana visa novada jauniešiem, NVO un lēmumu pieņēmējiem.	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	Izglītības iestādes, NVO, Kultūras nodaļa, Kultūras centri / nami, JLS, JD	Organizēts Bauskas novada jauniešu tīklošanās pasākums (piem. forums). Katru gadu citā novada teritorijā: 2024.gadā - Iecavas apvienībā; 2025.gadā - Vecumnieku apvienībā; 2026.gadā - Bauskas apvienībā; 2027.gadā - Rundāles apvienībā; 2028.gadā - Iecavas apvienībā. Organizēti jauniešu līdzdalības pasākumi un pieredzes apmaiņas aktivitātes. Iesaistīti jaunieši novadam nozīmīgu pasākumu rīkošanā (jauniešiem paredzēta satura veidošanā).
2.1.2.	Jauniešu līdzdalības prasmju attīstīšana	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, izglītības iestādes, JLS, JD	Organizēti vienas dienas semināri (piemēram, "Kafija ar politiķiem") novada jauniešiem līdzdalības stiprināšanai, kurā iesaistīti lēmumu pieņēmēji.
2.1.3.	Veicināt jauniešu iesaisti viedokļu paušanā par novadam nozīmīgajiem jautājumiem	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, Bauskas novada pašvaldības	Jauniešu iesaiste sabiedrībai nozīmīgās aptaujās, pētījumos un iedzīvotāju padomēs.

							iestādes, JLS, JD	
2.2. Sekmēt jauniešu iesaisti brīvprātīgajā darbā								
2.2.1.	Informēt un aktualizēt jauniešus par brīvprātīgā darba iespējām un nozīmi.	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, JLS, JD, NVA, izglītības iestādes, citas pašvaldības institūcijas	Nodrošināta informācija Bauskas novada sociālo tīklu platformās darbam ar jauniešiem, pašvaldības tīmekļvietnē www.bauskasnovads.lv par brīvprātīga darba iespējām; Izstrādāta brīvprātīgā darba apliecināšanas kārtība.
2.3. Atbalstīt un veicināt jauniešu iniciatīvas								
2.3.1.	Radīt iespēju jauniešu grupām un jaunatnes organizācijām saņemt pašvaldības finansējumu savu iniciatīvu īstenošanai	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, jauniešu iniciatīvu grupas, JLS, JD	Izstrādāti nolikums jauniešu iniciatīvu atbalstam; Īstenotas vismaz divas jauniešu iniciatīvas gadā; Jaunieši informēti par iespējām iesaistīties novada NVO sektorā.
2.3.2.	Atbalsts jauniešu nodarbinātībai	2024. - 2028.	X		X	BNA Jaunatnes nodaļa	NVA, Bauskas novada pašvaldības iestādes, JLS, JD	Izstrādāti vienoti Bauskas novada noteikumi par skolēnu nodarbinātības īstenošanu; Īstenots pasākums "Skolēnu nodarbinātība vasaras brīvlaikā".
2.3.4.	Atbalsts uzņēmējdarbības veicināšanai	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, JLS, JD	Organizēti pasākumi jauniešu uzņēmējdarbības atbalstam.
2.3.5.	Jauniešu izaugsmes un sasniegumu novērtēšana	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa	Izglītības iestādes skolēnu pašpārvaldes, NVO, JLS, JD	Organizēts pasākums "Bauskas novada Gada jaunietis".

3. Nodrošinājums lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām

Nr.p.k	Uzdevumi	Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots			Atbildīgā institūcija	Sadarbības partneri	Rezultatīvie rādītāji
			Ikgadējā budžeta ietvaros	ES un citi ārējie fondi	Cits			
3.1. Jauniešu telpu un aprīkojuma pieejamība jauniešu iniciatīvām un lietderīgai brīvā laika pavadīšanai								
3.1.1.	Attīstīt Jauniešu centru un telpu tīklu Bauskas novadā	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	JLS, JD, NVO, ieinteresētās institūcijas.	Izveidots un aprīkots jauniešu telpa Vecumniekos; Izveidota un aprīkota jauniešu telpa Rundāles pagastā. Pilnveidots Iecavas Jauniešu centrs un Bauskas Jauniešu māja.
3.1.2.	Uzlabot materiāltehnisko bāzi jauniešu centros un citās jauniešu brīvā laika pavadīšanas vietās novadā	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	JLS, JD, VARAM, JSPA	Uzlabota materiāltehniskā bāze jauniešu centros un telpās; Telpu digitalizācija (digitālā un IT aprīkojuma iegāde); Inovācijas atbalstoši jauniešu interesēm un mūsdienu tendencēm.
3.1.3.	Jauniešu telpu kapacitātes stiprināšana	2024. - 2028.	X	X	X	BNA Jaunatnes nodaļa	JLS, JD, NVO, izglītības iestādes, JSPA, IZM	Jauniešu īpatsvars, kuri piedalās jauniešu centru aktivitātēs procentuāls pieaugums; Organizēti kapacitāti stiprinoši pasākumi jauniešu centru, telpu darbiniekiem, apmācības, kursi.
3.2. Nodrošināt jauniešiem neformālās izglītības iespējas								
3.2.1.	Uz jauniešu vajadzībām balstītu neformālās izglītības pasākumu organizēšana	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, JSPA, IZM, JLS, JD	Organizēti dažādi neformālo izglītību veicinoši pasākumi, sarunu vakari (atbilstoši vecumu grupai) - iegūtās informācijas apkopošana;

									Izstrādāta anketa kopā ar jauniešiem jauniešu vajadzību izvērtēšanai. Sadarbībā ar NVO īstenoti pasākumi Bauskas novadā, balstoties uz jaunatnes organizāciju pasākumu / aktivitāšu piedāvājumu.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Starptautiskā sadarbība un jauniešu mobilitāte

Nr.p.k.	Uzdevumi	Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots			Atbildīgā institūcija	Sadarbības partneri	Rezultatīvie rādītāji
			Ikgadējā budžeta ietvaros	ES un citi ārējie fondi	Cits			
4.1. Iesaiste starptautiskajos projektos								
4.1.1.	Jauniešu apmaiņas projektu īstenošana, starptautiskās sadarbības veicināšana	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	JLS, JD, NVO, JSPA, izglītības iestādes	Realizēto projektu skaits gadā; iesaistīto jauniešu skaits gadā; Pieredzes braucieni uz ārvalstu pašvaldībām, ar kurām Bauskas novadam ir noslēgts sadraudzības līgums
4.1.2.	Atbalstīt jauniešus starptautisku projektu sagatavošanā un īstenošanā.	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, JLS, JD	Sniegto konsultāciju par projektu pieteikumu sagatavošanu skaits gadā; iesaistīto jauniešu skaits gadā.

5. Jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušana

Nr.p.k	Uzdevumi	Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots			Atbildīgā institūcija	Sadarbības partneri	Rezultatīvie rādītāji
			Ikgadējā budžeta ietvaros	ES un citi ārējie fondi	Cits			
5.1. Sekmēt jauniešu ar ierobežotām iespējām integrāciju sabiedrībā.								
5.1.1.	Mobilais darbs ar jaunatni	2024. - 2028.	X			BNA Jaunatnes nodaļa,	JLS, JD, NVO, Izglītības iestādes, Bauskas novada pašvaldības iestādes.	Mobilā darba ar jaunatni īstenoto aktivitāšu skaits un sasniegto jauniešu skaits; Uz jauniešu vajadzībām balstīts mobilais darbs. Izveidots mobilā darba plāns. Transportlīdzekļa iegāde mobilā darba ar jaunatni nodrošināšanai.
5.1.2.	Ielu jaunatnes darbs	2024. - 2028.	X	X	X	BNA Jaunatnes nodaļa, Sociālais dienests	JLS, JD, NVO, Izglītības iestādes, Bauskas novada pašvaldības iestādes.	Veikta izpēte par ielu jaunatnes darbu nepieciešamību un ieviešanu Bauskas novadā.
5.1.3.	Mentoriga programma sociālā riska jauniešiem	2024. - 2028.	X	X		BNA Sociālais dienests	NVO, JLS, JD	Iesaistīto jauniešu skaits. Mentoru skaits.
5.1.4.	Dažādības un iekļaušanas neformālās izglītības programmas	2024.- 2028.	X	X		BNA Sociālais dienests	NVO, JLS, JD	Iesaistīto jauniešu ar ierobežotām iespējām skaits.

6. Digitālais un informatīvais darbs ar jaunatni

Nr.p.k.	Uzdevumi	Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots			Atbildīgā institūcija	Sadarbības partneri	Rezultatīvie rādītāji
			Ikgadējā budžeta ietvaros	ES un citi ārējie fondi	Cits			
6.1. Nodrošināt jauniešiem viegli pieejamu informāciju.								
6.1.1.	Jauniešu informētības platforma	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	Sabiedrisko attiecību nodaļa, NVO, JLS, JD	Izveidota un uzturēta pašvaldības tīmekļvietnes www.bauskasnovads.lv sadaļa "Jaunatne". Uzturēta un aktualizēta Bauskas novada jauniešu iespēju karte "ES UN MANS PLĀNS". Uzturētas vienotas un lokālas Bauskas novada sociālo tīklu platformas darbam ar jauniešiem (Facebook, Instagram, TikTok kanālos).
6.1.2.	Jauniešu digitālo prasmju attīstība	2024. - 2028.	X	X		BNA Jaunatnes nodaļa	NVO, JSPA, VARAM, JLS, JD	Organizētas apmācības digitālo prasmju apgūšanai un pilnveidei (t.sk. medijpratība).

PAMATNOSTĀDŅU ILGTSPĒJA UN IEVIEŠANA

Darba ar jauniešiem Bauskas novada pašvaldībā nostiprināšanai ir jāķūst par vienu no galvenajām prioritātēm.

Veiksmīgi realizējot pamatnostādņu rīcības programmu un plānotās aktivitātes veicinās jauniešu sabiedrisko un politisko iesaisti, sociālo iekļaušanos, kā arī uzņēmējdarbības attīstību, veselīga dzīvesveida un labklājības paaugstināšanos kā arī uzlabos jauniešu pārliecību un zināšanas par digitālajām iespējām. Bauskas novads būs draudzīgāka un pievilcīgāka vieta, kurā jauniešiem būtu iespēja lietderīgi pavadīt brīvo laiku, un kur jaunieši vēlētos dibināt ģimeni, izvēlēties Bauskas novadu par savu dzīvesvietu.

Jaunatnes darba plānošanas pieejai un praksei jābūt tādai, kas vienlaikus gan sekmē jauniešu iekļaušanos sabiedrībā un tās kultūras un vērtību orientācijā, gan arī nodrošina iespējas personīgai izaugsmei, individuālai pašizpaušmei.

Par Bauskas novada pašvaldības jaunatnes politikas pamatnostādnes 2024. – 2028.gadam pārraudzību atbildīga Bauskas novada pašvaldības iestāde "Bauskas novada administrācija". Paredzēts, ka rīcības programmas īstenošanu un ilgtspēju nodrošinās Jaunatnes nodaļas vadītājs sadarbībā ar jaunatnes lietu speciālistiem un citām Bauskas novada pašvaldības iestādēm un struktūrvienībām.

Vieni no būtiskākajiem sadarbības partneriem jaunatnes politikas veiksmīgākai un efektīvākai īstenošanai ir nevalstiskās organizācijas, kas aktīvi darbojas kā vietējā, tā arī nacionālā un starptautiskā līmenī, pārstāvēt Bauskas novada jauniešu intereses.

Gada nogalē Jaunatnes nodaļas vadītājs, jaunatnes jomas pārstāvji un Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija izvērtē pamatnostādņu īstenošanu novadā. Nepieciešamības gadījumā, tiek veikti grozījumi vai papildinājumi rīcības programmā.

Turpmākā rīcība

Nr.p. k.	Rīcība	Termiņš	Atbildīgā institūcija
1.	Lai nodrošinātu pietiekamas un kvalitatīvas zināšanas par jauniešiem un jauniešu situāciju pašvaldībā, nepieciešams veikt padziļinātu pētījumu par Bauskas novada jauniešiem, viņu ikdienas uzvedības paradumiem, funkcionālo teritoriju, izdalot konkrētas mērķu grupas, kā arī izstrādājot konkrēto mērķu grupu vajadzībās balstītu efektīvu rīcības programmu, kas integrējama kopējā rīcības plānā.	2027/ 2028. gads	Jaunatnes nodaļa
2.	Par darbu ar jaunatni atbildīgā persona koordinē un pašvaldības institūcijas un NVO savas kompetences ietvaros, īsteno Bauskas novada pašvaldības jaunatnes politikas attīstības stratēģiju.	2024. – 2028. gads	Jaunatnes nodaļa
3.	Konkrēti definēti pašvaldības uzstādījumi darbam ar jaunatni, kā arī šajā darbā iesaistīto atbildības un pienākumi, nodrošinot sistēmisku darbu, kurā definēts konkrēts mērķis.	2024.- 2025. gads	Jaunatnes nodaļa
4.	Par darbu ar jaunatni atbildīgā persona veic dokumentā ietvertu datu apkopojumu katru gadu, ieviejojot atskaiti publiskajā informatīvajā telpā, kas ilgtermiņā dod iespēju veikt pamatnostādņu īstenošanas novērtējumu.	reizi gadā	Jaunatnes nodaļa
5.	Par darbu ar jaunatni atbildīgā persona, sadarbībā ar JLS, sniedz ikgadēju pārskata ziņojumu par pamatnostādņu īstenošanu.	reizi gadā	Jaunatnes nodaļa
6.	Bauskas novada Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija veic Bauskas novada pašvaldības jaunatnes politikas pamatnostādņu monitoringu.	2024. – 2028. gads	Jaunatnes nodaļa
7.	Par darbu ar jaunatni atbildīgā persona sniedz gala ziņojumu par Bauskas novada pašvaldības jaunatnes politikas pamatnostādņu īstenošanu un sasniegtajiem rezultātiem	2028. gads	Jaunatnes nodaļa

Pamatnostādņu vadība un pārraudzība

Par Bauskas novada pašvaldības jaunatnes politikas pamatnostādnēm atbildīgā iestāde ir Bauskas novada administrācija, Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departamenta Jaunatnes nodaļa. Tās ilgtspēju nodrošinās Bauskas novada pašvaldības Jaunatnes nodaļa sadarbībā ar Bauskas novada jaunatnes lietu speciālistiem, jauniešu domi, jaunatnes organizācijām un organizācijām, kuras strādā ar jauniešiem, Izglītības iestādēm, skolēnu pašpārvaldēm un citām pašvaldības un valsts institūcijām.

Katru gadu Jaunatnes nodaļa un JLS, kopā ar ikgadējo pašvaldības budžeta projekta izstrādi, un saskaņā ar Rīcības plānu sastāda Darbības plānu nākamajam gadam. Darbības plānā skaidri tiek atspoguļotas plānotās darbības, norādot prioritātes, atbalstāmos pasākumus un tiem nepieciešamo finansējumu.

Pielikums

Pielikums nr.1.

Vispārējo rādītāju darbam ar jaunatni Bauskas novada pašvaldībā izvērtējums

Pielietotie apzīmējumi:	<ul style="list-style-type: none"> ✔ Jā; ✘ Nē; ⊖ Daļēji.
-------------------------	---

Institucionālās sistēmas darbā ar jaunatni izvērtēšana:

1. Noteikta atbildīgā iestāde (vai iestādes struktūrvienība) par darba ar jaunatni īstenošanu un koordinēšanu pašvaldībā:

- ✔ Ar 2021. gadu ir izveidota Bauskas novada pašvaldības iestāde "Bauskas novada administrācija, Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departaments, Jaunatnes nodaļa.
- ✔ Galvenās darbības prioritātes: Darba ar jaunatni plānošana, koordinēšana, metodiskais atbalsts JLS, jaunatnes darbiniekiem, brīvprātīgā darba attīstība, karjeras izglītība, plānveidīga, ilgtspējīga un kvalitatīva darba ar jaunatni īstenošana (t.sk. jaunatnes politikas dokumenta izstrāde, jauniešu domes darbības nodrošināšana, jauniešu līdzdalības pasākumu organizēšana, skolēnu nodarbinātības pasākuma īstenošana, koordinēšana, finansējuma piesaiste).

2. Izveidota amata vieta „jaunatnes lietu speciālists” atbilstoši jaunatnes lietu speciālista profesijas standartā iekļautajam pienākumu un uzdevumu aprakstam.

- ✔ Amata vietu skaits: 3 (1 vecākais jaunatnes lietu speciālists; 2 jaunatnes lietu speciālisti).

3. Nodrošināta jaunatnes lietu speciālistu apmācība atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem „Jaunatnes lietu speciālistu apmācības kārtība” (*ja attiecināms*)

- ✔ Veikto pasākumu apraksts: Jaunatnes lietu speciālistiem tiek nodrošināta apmācība.

4. Noteiktas darbā ar jaunatni iesaistītās personas (institūcijas) un to kompetence pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanā, izstrādāta darba ar jaunatni struktūrshēma.

- ✔ Pēc ATR, izveidojot Bauskas novadu, pašvaldība ir izveidojusi Jaunatnes nodaļu un amata vienības darbam ar jauniešiem, kā arī noteikusi kompetences.

5. Izveidota un darbojas pašvaldības jaunatnes lietu konsultatīvā komisija vai cits mehānisms darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbībai atbilstoši rekomendētam uzdevumu aprakstam.

- ✔ Apstiprināts jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas nolikums un konsultatīvās komisijas sastāvs. Komisija darbojas kā viena no pašvaldības komisijām un tās lēmumiem ir ieteikuma raksturs

6. Izveidota un darbojas pašvaldības jauniešu dome atbilstoši rekomendētam uzdevumu aprakstam.

- ✔ Apstiprināts jauniešu domes nolikums un sastāvs.

7. Regulāri nodrošināta darbā ar jaunatni iesaistīto personu (piemēram, jaunatnes lietu speciālistu, jaunatnes darbinieku u.c.) dalība apmācībās, tālākizglītības, neformālās izglītības pasākumos par jaunatnes politikas jautājumiem.

- ✓ Dalība apmācībās, neformālās izglītības pasākumos par jaunatnes politikas jautājumiem notiek atbilstoši piedāvājumam un speciālistu iespējām.

8. Izveidoti un darbojas jauniešu centri (jaunatnes iniciatīvu centri) atbilstoši rekomendētam uzdevumu aprakstam un darbības principiem.

- ✓ Bauskas jauniešu telpa, Iecavas Jauniešu centrs.
- ✓ Jauniešu telpas Bauskas novada pagastos: Codē, Dāviņos, Grenctālē, Ērgļos, Mežotnē, Strēlniekā, Vecsaulē, Gailīšu pag., Ceraukstē, Svitenē un Viesturos.
- ✓ Jauniešiem pieejamie pakalpojumi: multimediju studija, jauniešu informācijas punkts, jauniešu dome, informatīvie un izglītojošie pasākumi, pieredzes apmaiņas pasākumi, brīvprātīgais darbs, jauniešu iniciatīvu realizēšana, neformālās izglītības aktivitātes.
- ✓ Darbības tēmas: tiek izvēlētas pamatojoties uz jauniešu vēlmēm un vajadzībām.
- ✓ Aktivitātes: Plānveida- ikgadēja budžeta ietvaros.
- ✓ Izveidoti un katru gadu tiek organizēti tradicionāli pasākumi jauniešiem, ievērojot neformālās izglītības principu – mācies darot.
- ✓ Jaunatnes nodaļa iesaistās dažādu projektu pieteikumu iesniegšanā un realizācijā, piesaistot finansējumu jaunatnes lietu attīstībai Bauskas novadā.

9. Ierīkotas un uzturētas publiski pieejamas vietas fizisko aktivitāšu un aktīvās atpūtas veikšanai (piemēram, izveidoti brīvpieejas sporta laukumi, stadioni, spēļu laukumi, sporta zāles, auto - moto trases, skeitparki, uzstādīti basketbola grozi u.c.)

- ✓ Apraksts un šo vietu uzskaitījums: Katrā Bauskas novada apvienību teritorijās ir pieejami brīvpieejas sporta, spēļu laukumi. Izglītības iestādes nodrošina ierobežotas pieejas sporta infrastruktūru. Pašvaldībā regulāri notiek darbs pie sporta infrastruktūras pilnveidošanas, gan jaunu vietu izveidošanas, gan esošo kvalitātes uzlabošanas. Tiek izstrādāta Sporta un aktīvās atpūtas stratēģija 2024-2030.

Priekšrocības:

- Ir noteikta darbam ar jaunatni atbildīgā institūcija - Jaunatnes nodaļa Bauskas novada administrācijā.
- Nodrošināts finansējums katra gada budžeta ietvaros, pieejamas telpas un ir materiāli tehniskais nodrošinājums;
- Pēc administratīvi teritoriālās reformas Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācijas" Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departamenta ietvaros izveidota Jaunatnes nodaļa ar mērķi izstrādāt vienotas vadlīnijas darbā ar jaunatni, uzlabot darba kvalitāti, apzināt un novērtēt līdzšinējo veikumu un nospraust mērķus tālākai jaunatnes politikas attīstībai novadā, to veicot sadarbībā ar jaunatnes jomas pārstāvjiem (JLS, NVO, citas sadarbības iestādes);
- Ir izveidota Bauskas novada jauniešu dome;
- Ir izveidota Jaunatnes konsultatīvās komisija;
- Jaunatnes lietu speciālistiem, darbiniekiem ir iespēja iesaistīties dažādās apmācībās, semināros, aktivitātēs, kas palīdz nodrošināt pilnvērtīgu jaunatnes politikas veidošanu un īstenošanu Bauskas novadā;
- Pašvaldība ir pretimnākoša dažādām jauniešu iniciatīvām.

Trūkumi:

- Jaunatnes lietu speciālists apvieno jaunatnes lietu speciālista un jaunatnes darbinieka pienākumus;
- Vecumnieku apvienībā nav izveidots jauniešu centrs, lai gan tas ir noteikts kā novada nozīmes attīstības centrs;
- Bauskas novada teritorija ir plaša, darbs ar jaunatni netiek nodrošināts vienlīdzīgi visas teritorijas ietvaros;

- Rundāles apvienības teritorijā nav jaunatnes darbinieka, kas veiktu ikdienas darbu ar jaunatni, to brīvprātīgi veic nevalstiskās organizācijas "Mums pieder pasaule", "Inicio" un "Laiks Jauniešiem";

Priekšlikumi:

- Pilnveidot institucionālo sistēmu pilnvērtīga un visiem novada jauniešiem pieejama darba ar jaunatni īstenošanai Bauskas novadā, t.sk. aktualizēt jaunatnes jomā strādājošo darbinieku struktūru, amatu aprakstus, atbilstību profesiju klasifikatoram, noteikt metodisko un saimniecisko pakļautību.
- Nepieciešams noteikt un nodrošināt gan nepieciešamo bāzes infrastruktūru (tai skaitā darba ar jaunatni plānošanas aspektā), gan arī materiālos un cilvēkresursus – definēt obligāto nodrošināmo minimumu darbam ar jaunatni;
- Starpinstitūciju sadarbības pilnveide, iesaistot izglītības iestādes, NVO, apvienību pārvaldes, Bāriņtiesu, Sociālo dienestu, Pašvaldības policiju u.c. institūcijas;
- Attīstīt pakalpojumu piedāvājumu, sadarbībā ar NVO, tādējādi uzlabojot sabiedrības sociālo atbildību un līdzdalības iespējas;
- Izveidot Rundāles apvienības teritorijā jauniešu telpu, kā arī jaunu amata vienību - jaunatnes darbinieks ar mobilā darba funkciju.
- Izveidot Vecumnieku apvienības teritorijā jauniešu centru, izveidot jaunu amata vienību - jaunatnes darbinieks ar mobilā darba funkciju.
- Sadarbības modeļa attīstīšana, izvērtējot iespēju kādu uzdevumu deleģēt nevalstiskajām organizācijām.

Darba ar jaunatni stratēģiskā plānošana

Jaunatnes politikas kā patstāvīgas rīcības politikas jomas nostiprināšanai ir būtiski izstrādāt patstāvīgu jaunatnes politikas plānošanas dokumentu, kurš tiek pakārtots pašvaldības attīstības augstākiem stratēģiskiem dokumentiem. Viens no būtiskiem rādītājiem mērķtiecīgas un ilgtspējīgas politikas īstenošanā ir esošie politikas plānošanas dokumenti (programmas, rīcības plāni u.c.). Pašvaldība var izstrādāt un ieviest vietējā līmeņa politikas plānošanas dokumentus jaunatnes politikas jomā, tāpat pašvaldība var risināt šos jautājumus pašvaldības attīstības programmā.

Darba ar jaunatni stratēģiskās plānošanas izvērtēšana:

1. Izstrādātas un apstiprinātas pamatnostādnes vai cits plānošanas dokuments darbam ar jaunatni (piemēram, rīcības plāns, programma u.c.), tā atbilst valsts jaunatnes politikas plānošanas dokumentu mērķiem un uzdevumiem.

- ✔ Bauskas novada jaunatnes pamatnostādnes 2017.-2024. gadam.

2. Darba ar jaunatni organizēšanas jautājumi kā sadaļa iekļauta pašvaldības attīstības programmā (vai citā plānošanas dokumentā), dokumenta sadaļa atbilst jaunatnes valsts politikas plānošanas dokumentu mērķiem un uzdevumiem.

- ✔ Ilgtermiņa plānošanas dokumentā "Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2035. gadam" un vidēja termiņa plānošanas dokumentā "Bauskas novada attīstības programma 2022.-2028.gadam" ir iekļauta apakšsadaļa "Jaunatnes politika". Plānošanas dokumentā ir uzskaitīti labās prakses piemēri no katras apvienotā Bauskas novada teritorijas.

3. Darba ar jaunatni stratēģijā (vai citā plānošanas dokumentā) noteikts jauniešu vecumposms no 13 – 25 gadiem.

- ✔ Noteikts jauniešu vecumposms no 13-25 gadiem.

4. Darba ar jaunatni stratēģijā (vai citā plānošanas dokumentā) identificētas prioritārās jauniešu mērķa grupas.

- ✘ Netiek identificētas prioritārās jauniešu mērķa grupas.

5. Pašvaldībā veikta plānoto pasākumu pielāgošana konkrētu jauniešu mērķa grupu vajadzībām.

- ✔ ESF projekts "Proti un dari" (sadarbība ar stratēģiskiem partneriem, t.sk. Sociālo dienestu, jauniešu organizācijām);
- ✔ Darbs ar jauniešiem, kuriem noteikta korekcijas programma (Soc. dienests);
- ✔ Dažādu jauniešu interešu grupām orientēti pasākumi, kas veicina jauniešu līdzdalību un personības pilnveidi (BBJC, jaunatnes NVO, citas NVO) Mentoringa programma, ko realizē NVO sadarbībā ar sociālo dienestu;
- ✔ ESF veselības veicināšanas projekti, kuru ietvaros tiek realizētas izglītojošas lekcijas, nometnes u.c. pasākumi jauniešiem, veselīga dzīvesveida, uzvedības, neveselīgu paradumu maiņa.

6. Pašvaldība regulāri apkopo datus un izvērtē situāciju attiecībā uz jaunatni.

- ✔ 2023.gadā veikts pētījums "Bauskas novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte";
- ✔ Katru gadu tiek apkopoti dati IZM aptaujai par darbu ar jaunatni;
- ✔ 2023.gadā veikta aptauja jauniešu mentālās un fiziskās veselības apzināšanai Bauskas novadā;
- ✔ Situācijas analīzei jaunatnes jomā un izvērtēšanai, kvantitatīvie un kvalitatīvie dati tiek apkopoti pēc nepieciešamības pašvaldības plānošanas dokumentiem, publiskajiem gada pārskatiem, projektu sagatavošanai un to uzraudzībai.

7. Izstrādājot stratēģiju (vai citu plānošanas dokumentu) darbam ar jaunatni, veiktas konsultācijas ar jauniešiem, jauniešu iniciatīvu.

- ✔ Ir veidotas darba grupas, forumi, iesaistot gan jauniešus, NVO, lēmumu pieņēmējus.

8. Izstrādājot stratēģiju (vai citu plānošanas dokumentu) nozaru politikās, kuru mērķa grupa ir jaunieši, veiktas konsultācijas ar jauniešiem, jauniešu iniciatīvu grupām vai jaunatnes organizācijām.

- ✔ Ir veiktas aptaujas, jauniešu forumi, iesaistot lēmumu pieņēmējus, NVO. Ir organizētas konsultācijas ar NVO.

Priekšrocības:

- Darbs ar jaunatni tiek plānots katra gada budžeta plānošanas ietvaros;
- Jaunatnes politikas un darba stratēģiskās plānošanas nepieciešamība tiek atzīta un aktualizēta;
- Tiek organizēti dažādi līdzdalības pasākumi jauniešiem: strukturētie dialogi, jauniešu dienas, jauniešu forumi, jauniešu dome u.c.;
- Pašvaldībā ir spēcīgi vietējo jauniešu līderi, katrā Bauskas novada apvienības pārvaldes teritorijā darbojas aktīvas nevalstiskās organizācijas, kas pārstāv jauniešu intereses profesionāli gan vietējā, gan reģionālā, gan nacionālā līmenī.

Trūkumi:

- Nav konkrētas un precīzas darba ar jaunatni un tajā iesaistīto personu atbildības un pienākumu jomas;
- Darbam ar jaunatni nav identificētas un izdalītas konkrētas mērķgrupas (strādājošie jaunieši, nestrādājošie jaunieši, jaunieši – bezdarbnieki, pilngadīgie un nepilngadīgie jaunieši, jaunie vecāki/jaunās ģimenes, līdzdalībā neaktīvie, jaunieši ar ierobežotām iespējām utt.);

Priekšlikumi:

- Definēt pašvaldības prioritātes darbam ar jaunatni, kā arī šajā darbā iesaistīto atbildības un pienākumus, nodrošinot sistēmisku darbu, kur tiktu definēti konkrēti sasniedzamie mērķi īstermiņā, vidējā un ilgtermiņā, konkrētas īstenojamās aktivitātes, lai konkrētos mērķus sasniegtu, kā arī konkrēti rezultāti jauniešiem kā personībām individuāli, tā sabiedrībai kopumā;
- Jaunatnes darba plānošanas pieejai un praksei jābūt tādai, kas vienlaikus gan sekmētu jauniešu iekļaušanos sabiedrībā un tās kultūras un vērtību orientācijā, gan arī nodrošinātu iespējas personīgai izaugsmei, individuālai pašizpaušmei;
- Veikt dokumentā ietverto datu apkopojumu katru gadu, ievietojot atskaiti publiskajā informatīvajā telpā;

Pašvaldības budžets darbam ar jaunatni

Efektīvi īstenojot jaunatnes politiku, ieguldītie resursi var nebūt lieli, bet tos ir nepieciešams ieguldīt mērķtiecīgi, atbilstoši pašvaldības darba ar jaunatni pamatnostādņēs. Šis sadaļas mērķis ir sniegt pašvaldībai iespēju izvērtēt ieguldītos resursus darba ar jaunatni īstenošanā un salīdzināt izdevumu efektivitāti.

Pašvaldības budžeta darbam ar jaunatni izvērtēšana:

1. Piešķirts finansējums darba ar jaunatni koordinācijai.

- ✔ Paredzētie pasākumi un to attiecināmās izmaksas integrētas Jaunatnes nodaļas ikgadējā budžetā, apvienību pārvalžu budžetos.

2. Izstrādāts mehānisms jauniešu iniciatīvu atbalstam konkursa kārtībā, (piemēram, ikgadēji piešķirts finansējums vai līdzfinansējums NVO vai jaunatnes iniciatīvu grupu projektu īstenošanai).

- ⊖ Bauskas novada pašvaldībā līdz šim nav izveidoti noteikumi tieši jauniešu iniciatīvu atbalstam, bet ir izstrādāti pašvaldības noteikumi NVO un iedzīvotāju iniciatīvu atbalstam: "Bauskas novada pašvaldības līdzfinansējums NVO iniciatīvu īstenošanai"; Konkurss "Iedzīvotāji veido savu vidi"; "Bauskas novada kultūras projektu konkursa nolikums".

3. Pašvaldība noslēgusi sadarbības vai līdzdarbības līgumu ar NVO.

- ✗ Nav noslēgts līgums.

4. Nodrošinātas telpas jaunatnes iniciatīvu grupu vai NVO aktivitātēm (pasākumu organizēšanai, ikdienas darbībai).

✔ Telpas piešķirtas:

- Saulaine - Skolas iela 6 (biedrība "Laiks Jauniešiem");
- Svitenes tautas nams (biedrība "Mums pieder pasaule")
- Bauskas vecpilsēta (integrējas - nodibinājums "ViedDoma") - Bauskas kopienas centrs "Pasta 5";

Telpas nevalstisko organizāciju aktivitāšu nodrošināšanai, nodrošina pēc iepriekšējas saskaņošanas.

5. Nodrošināts transports vai cits līdzīga veida atbalsts (nodrošināti pakalpojumi) jaunatnes iniciatīvu grupu vai NVO aktivitātēm (pasākumu organizēšanai).

- ✗ Netiek nodrošināts.

6. Nodrošināts finansējums jaunatnes lietu speciālista atlīdzībai (pilna slodze attiecināma uz novadu pašvaldībām).

✔ Tiek algots vecākais jaunatnes lietu speciālists un 2 jaunatnes lietu speciālisti.

7. Jauniešiem samazināta maksa par pašvaldības noteiktajiem maksas pakalpojumiem (transporta biļetēm, ieejas biļetēm kultūras pasākumos, kinoteātrī utt.)

- ⊖ Uzrādot Bauskas novada iedzīvotāju karti samazināta peldbaseina apmeklējuma maksa.

8. Nodrošināts finansējums bērnu un jauniešu nekomerciālo nometņu organizēšanai, jo īpaši jauniešiem ar ierobežotām iespējām.

- ⊖ Tikai projektu ietvaros, piesaistot ārējo finansējumu.

9. Pašvaldības finansējums nodrošināts pašvaldības darba ar jaunatni institucionālās sistēmas uzturēšanai.

✔ Ikgadēja budžeta ietvaros.

10. Pašvaldība piesaista līdzekļus no valsts institūcijām, Eiropas Savienības, privātiem fondiem darba ar jaunatni īstenošanai.

✔ Tiek piesaistīts ārējais finansējums gan infrastruktūras, gan atsevišķu pasākumu nodrošināšanai.

Priekšrocības:

- Tiek nodrošināts finansējums darba ar jaunatni koordinēšanai Bauskas novadā.
- Pašvaldība iespēju robežās sadarbojas ar NVO, atbalsta dažādas iniciatīvas;
- NVO ir iespēja piedalīties dažādos projektu konkursos un saņemt pašvaldības līdzfinansējumu;
- NVO ir iespēja piedalīties pašvaldības organizētos projektu konkursos;
- Pašvaldība piesaista ārējo finansējumu gan infrastruktūras, gan atsevišķu pasākumu un projektu nodrošināšanai un īstenošanai.
- Jauniešu centru un telpu darba organizēšana un telpu uzturēšana tiek finansēta no apvienību pārvalžu budžetu līdzekļiem, samazinot administratīvo slogu.

Trūkumi:

- Nav izstrādāts nolikums jauniešu iniciatīvu (projektu) atbalstam;

- Nav pilnvērtīgi izmantots sadarbības potenciāls ar vietējām NVO;
- Nav izlīdzināts jauniešu telpu/centru finansējuma pārdales modelis.

Priekšlikumi:

- Radīt vienotus priekšnoteikumus jauniešu centru un telpu saimnieciskās darbības nodrošināšanai, paredzot finansējumu apvienību pārvalžu budžetos.
- Konkurētspējīgs atalgojums jaunatnes jomas pārstāvjiem;
- Lielāks finansējums jaunatnes darbam, darbā ar jaunatni institucionālās sistēmas pilnveidošanai un uzturēšanai;
- Pašvaldības jauniešu iniciatīvas projektu konkursa izveide jauniešiem, papildus esošajiem pašvaldības NVO projekta konkursiem;
- Izvērtējot NVO piedāvājumu, izvērtēt iespēju iekļaut aktivitātes ikgadējā jaunatnes pasākuma plānā;
- Bauskas novada iedzīvotāju kartes iespēju paplašināšana, sekmējot jauniešu iesaisti Bauskas novada sabiedriskajā dzīvē.

Jauniešu informētības palielināšana un izpratne par jaunatni

Viens no būtiskākajiem aspektiem jaunatnes politikas īstenošanā ir informācija. Pirmkārt, pašvaldības jaunatnes politikas īstenošanā ir nepieciešams nodrošināt pietiekamas un kvalitatīvas zināšanas par jauniešiem un jauniešu situāciju pašvaldībā, un otrkārt, lai panāktu jauniešu līdzdalību un aktivitāti, ir nepieciešams nodrošināt jauniešiem iespējas saņemt nepieciešamo informāciju attiecīgā kvalitātē un kvantitatīvē. Pastāv dažādas iespējas, kā pašvaldībā iegūt nepieciešamo informāciju par jauniešiem, piemēram, dažādas aptaujas, dažādu institūciju un pašu jauniešu ziņojumi pašvaldībai.

Tāpat arī pastāv dažādas iespējas nodrošināt jauniešiem nepieciešamo informāciju un tās nokļūšanu līdz jauniešiem. Jauniešu informēšana un konsultēšana var palīdzēt jauniešiem atrast informāciju par izglītības iespējām, veselības aprūpi, ar integrāciju darba tirgū saistītiem jautājumiem, par iespējām lietderīgi izmantot brīvo laiku, par līdzdalības iespējām pilsoniskas sabiedrības veidošanā, brīvprātīgo darbu, kā arī par sporta, veselīga dzīvesveida aktivitātēm, sociālo palīdzību un citiem aktuāliem jautājumiem, kā arī sasniegt savus profesionālās un individuālās attīstības mērķus.

Informācijas pieejamības un izpratnes par jauniešiem pašvaldībā izvērtēšana:

1. Pašvaldība īsteno aptaujas un pētījumus, lai apkopotu un iegūtu informāciju par jauniešiem pašvaldībā un darbu ar jaunatni.

- ✔ Ir veiktas vairākas aptaujas ar mērķi apzināt darbu ar jaunatni pašvaldībā, iespējas jauniešiem. Veiktās aptaujas:
  - Efektīvs darbs ar jaunatni Covid-19 laikā 2020.gads);
  - Skolēnu vasaras nodarbinātības iesaistīto darba vadītāju aptauja (2022.gads);
  - Izglītības iestāžu aptauja par skolēnu pašpārvalžu darbību izglītības iestādēs (2022.gads);
  - Bauskas novada jauniešu statistikas raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte (2023.gads);
  - 2023.gadā veikta aptauja jauniešu mentālās un fiziskās veselības apzināšanai Bauskas novadā.

2. Nodrošināta brīvā laika lietderīgas izmantošanas piedāvājuma un pieprasījuma izpēte.

- ✔ Punkta 4.1. aptauju ietvaros, kā arī, gatavojot ikgadējo budžeta plānu, tiek aicināti jaunieši paust viedokli pasākuma plāna izveidē.

3. Jauniešiem ir pieejama informācija (informatīvi materiāli, mājaslapas, organizētie informatīvie pasākumi) par jauniešu iespējām pašvaldībā (tajā skaitā par brīvprātīgā darba iespējām, neformālo izglītību, brīvā laika izmantošanu, projektu iespējām, sociālajiem jautājumiem), līdzdalības iespējām pašvaldības darbā, t.sk. lēmumu pieņemšanā;

- ✔ Jauniešu telpas un centri darbojas kā informācijas punkti visā novadā, kur iespēja iegūt aktuālo informāciju, metodiskos materiālus, gūt praktisku atbalstu pieteikumu veidlapu aizpildīšanā u.c.
- ✔ Izveidots vienots pašvaldības *Facebook* jauniešu profils "Bauskas novada jaunieši".
- ✔ Aktuālā informācija tiek ievietota novada mājaslapā sadaļā "Jaunatne". Katru mēnesi novada informatīvajā izdevumā tiek publicēta informācija par jaunatnes pasākumiem novadā, kā arī aktuālā informācija par realizētajiem projektiem u.c.
- ✔ Izveidotas *Whatsapp* grupas, kur jaunieši, NVO pārstāvji var dalīties informācijā, kā arī jaunatnes jomas pārstāvji informē par aktualitātēm.

4. Pašvaldības portālā (www.bauskasnovads.lv) izveidota sadaļa jauniešiem kur ietverta aktuālā informācija par pašvaldības darbu ar jaunatni vai pašvaldība izveidojusi un uztur jauniešu interneta portālu sadarbībā ar jauniešiem vai jaunatnes organizācijām.

- ✔ Izveidoti sociālo tīklu konti, kur tiek publicēta aktuālā informācija Bauskas novada jauniešiem;
- ✔ Izveidota atsevišķa sadaļa pašvaldības mājas lapā "jaunatne".

5. Pašvaldības darba ar jaunatni interneta resursos ir iespēja uzdot jautājumus, izteikt priekšlikumus un saņemt atbildes par jauniešiem interesējošiem jautājumiem.

- ✔ Sociālo tīklu konti - kā iespēja noskaidrot, uzzināt sev interesējošos jautājumus.
6. Regulāri apkopota informācija par pašvaldībā esošajām jaunatnes organizācijām un jauniešu iniciatīvu grupām.
- ⊖ Jauniešu organizācijas ir zināmas, īpaši tās, kuras aktīvi sadarbojas ar pašvaldību, mazāk apzinātas jauniešu iniciatīvu grupas.
7. Vietējos masu medijos atspoguļota informācija par aktualitātēm jaunatnes politikā.
- ✔ Oficiālā Bauskas novada pašvaldības informācija par aktualitātēm jaunatnes jomā tiek atspoguļota pašvaldības izdevumā "Bauskas Novada Vēstnesis".
  - ✔ Publicitāte tiek nodrošināta tīmekļvietnē www.bauskasnovads.lv/lv/jaunatne
  - ✔ Jaunatnes politikas aktualitātēm Bauskas novadā, Latvijā, Eiropā var sekot līdz *Facebook* platformā: <https://www.facebook.com/bnjauniesi>
  - ✔ Reģionālais laikraksts "Bauskas Dzīve" atspoguļo nozīmīgākos notikumus jaunatnes jomā (gan pašvaldības, gan NVO sektorā).
8. Pašvaldības gada pārskatos ir atspoguļota informācija par darbu ar jaunatni un jaunatnes politikas attīstību.
- ✔ Ik gadu novada publiskajā pārskatā tiek iekļauta informācija par jaunatni.
9. Tiek uzturēti interneta pieslēguma punkti publiskās vietās, kas ir pieejami jauniešiem.
- ✔ Bauskas novadā ir plaši attīstīti un uzturēti publiskā bezvadu interneta pieejas punkti.
10. Pašvaldībā ir pieejami dati par jaunatni vecumā no 13-25 gadiem.
- ⊖ Pašvaldībā ir informācija par novadā deklarēto iedzīvotāju skaitu, t.sk. vecumā no 13-25 gadiem. Datu apkopošanai izmanto publiski pieejamās datu bāzes. Datus iespējams iegūt, sazinoties ar NVA, Valsts policiju, Bauskas novada Sociālo dienestu, Izglītības nodaļu.
  - ⊖ Zināms bērnu un jauniešu skaits, kas apmeklē novada izglītības iestādes. Faktiski nekas nav zināms par pilngadīgajiem jauniešiem, kā arī par tiem novada nepilngadīgajiem jauniešiem, kas mācās ārpus Bauskas novada. Nav arī zināms, cik no visiem pilngadīgajiem jauniešiem un kad uzturas Bauskas novadā, cik ārpus Bauskas novada un cik ir izbraukuši no Latvijas.

Priekšrocības:

- Jauniešu telpas un jauniešu centri darbojas kā jauniešu informācijas nesēji;
- Ir iespēja Bauskas novada tīmekļvietnē, jauniešu sociālajos kontos publicēt jauniešiem aktuālo informāciju;
- Ir aktīvas NVO, kas nodrošina jauniešiem aktuālās informācijas publicēšanu savos sociālajos kontos un interneta mājaslapās;
- Vietējie masu saziņas līdzekļi ir ieinteresēti publikācijās par jauniešiem aktuālām tēmām;
- Bauskas novadā ir attīstīts un uzturēts bezvada interneta piekļuves tīkls.

Trūkumi:

- Informācija nav pieejama visiem novada jauniešiem;
- Grūti sasniedzami, neaktīvi un pasīvi jaunieši, tai skaitā NEET jaunieši;
- Nav vienotas izpratnes par jauniešu līdzdalības iespējām pašvaldībā.
- Informācija netiek regulāri publicēta jauniešiem populāros sociālajos tīklos - *TikTok* un *Instagram*.

Priekšlikumi:

- Nodrošināt informācijas vākšanu par novada jauniešiem un pašvaldībai aktuālām tēmām un iegūtās informācijas apstrādi, analīzi un izstrādāt priekšlikumus jaunatnes darba uzlabošanai Bauskas novadā.
- Organizēt apmācības jauniešiem digitālo prasmju pilnveidei, sekmējot jauniešu iesaisti publicitātes satura veidošanā.

Jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā un dalība jaunatnes organizācijās vai jauniešu iniciatīvu grupās

Jauniešu līdzdalība un dažādas iniciatīvas ir viens no galvenajiem jaunatnes politikas rādītājiem. Pašvaldībās, nodrošinot jauniešu līdzdalību un iniciatīvu īstenošanas iespējas, pirmkārt, tiek veicināta jauniešu izaugsme, un, otrkārt, tiek mazināta jauniešu antisociālā uzvedība. Jauniešu līdzdalības un iniciatīvu atbalsts veicina ne tikai jauniešu izaugsmi, bet arī pašvaldības attīstību, ņemot vērā, ka jaunieši bieži vien var rast inovatīvus un radošus risinājumus dažādām problēmām.

Jaunatnes likums nosaka, ka jauniešiem ir tiesības līdzdarboties jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā:

1. iesaistoties neformālās izglītības iegūšanā un sniegšanā, veicot brīvprātīgo darbu;
2. darbojoties izglītības iestāžu pašpārvaldēs;
3. izstrādājot un īstenojot projektus, kā arī citas iniciatīvas;
4. piedaloties jaunatnes organizāciju, kā arī citu biedrību un nodibinājumu darbībā;
5. iesaistoties jaunatnes politiku ietekmējošu valsts un pašvaldību lēmumu pieņemšanas procesā;
6. iesaistoties citās aktivitātēs, kas vērstas uz jauniešu līdzdalības veicināšanu jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā.

Cilvēka identitāte ir saistīta ar piederību konkrētai kultūrsociālai grupai (piederība balstīta uz vecumu, rasi, dzimumu utt.) un videi, kurā viņš uzturas. Neatkarīgi no piederības un stāvokļa jebkurā no šīm grupām visiem indivīdiem ir tiesības uz vienādu attieksmi un iespējām. Tomēr saistībā ar dzīvi pilsētā un ciemos, tās plānošanu un attīstību, ir ļoti būtiski runāt par sociālo grupu – aktīvāko iedzīvotāju daļu – jauniešiem. Viņi ir aktīvākie publiskās ārtelpas lietotāji, īpaši runājot par neformālo atpūtas vietu apmeklēšanu gan pilsētas apkaimēs, gan ciemu teritorijās. Tomēr lielākoties šīs publiskās vietas ir plānojuši un radījuši pieaugušie, balstoties uz saviem uzskatiem, kas bieži vien ir visnotaļ atšķirīgi no jauniešu vēlmēm un vajadzībām. Un ilgstoša jauniešu atšķelšana no pārējās sabiedrības atspoguļojas notikumos, kuri izpaužas dažādos protesta veidos, t.sk. vandālismu. Jaunieši pilsētā ir sabiedrības neredzamā daļa, kurai bieži vien nav atvēlēta sava publiskā ārtelpa. Jauniešu centri ne vienmēr ir risinājums, jo bieži tie nav sasniedzamā attālumā, bet citureiz pieejamais nodarbību klāsts gluži vienkārši nav pietiekams.

Nevalstiskās organizācijas, kas veic darbu ar jaunatni Bauskas novadā:

- “Jaunatne smaidam”;
- “Mums pieder pasaule”;
- “Laiks Jauniešiem”;
- “INICIO”;
- “Jauniešu Acīm”
- “Iecavas Jauniešu padome”
- “Odikozāra”
- “ViedDoma”

Jauniešu līdzdalības un iniciatīvu izvērtēšana:

1. Veikti pasākumi jaunatnes organizāciju un jauniešu iniciatīvu grupu veidošanās sekmēšanai.

- ✔ Projekta "IEZĪMĒ SEVI" ietvaros realizēti 3 skolu pašpārvalžu forumi, kuru ietvaros tika aicināti NVO pārstāvji iepazīstināt ar iespējām, ko piedāvā NVO un kā darboties tajās.
  - ✔ Jauniešu centri un jauniešu telpas ikdienā nodrošina informāciju par NVO.
  - ✔ NVO dalība ERASMUS+; pasākumos, dažādi aicinājumi jauniešiem pievienoties, līdzdarboties, kā arī popularizējot savu darbību, veidojas jauniešu vēlme veidot savas organizācijas.
2. Pašvaldībā darbojas jauniešu iniciatīvu grupas (skolēnu un studentu pašpārvaldes, jauniešu klubi, jauniešu domes utt.).
- ✔ Darbojas Bauskas novada jauniešu dome, skolēnu pašpārvaldes, kā arī neformālas jauniešu grupas ar dažādiem mērķiem.
3. Veiktas konsultācijas ar jauniešiem, tajā skaitā īstenoti pasākumi, lai risinātu problēmas ar jauniešu piedāvātiem inovatīviem problēmu risinājumiem.
- ✔ Bauskas novada jauniešu forums "LIEKAM PUZLI KOPĀ" tika izskatīti jauniešiem aktuāli jautājumi- tika piedāvāti risinājumi. Forums "Liekam puzzle kopā" ar lēmuma pieņemējiem.
4. Pašvaldības savā darbībā nodrošina NVO un jauniešu iniciatīvu grupām iespēju iesaistīties jaunatnes politiku un jauniešu dzīvi ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas.
- ✔ Tiek nodrošināta jauniešu un NVO iesaiste.
5. Pašvaldības organizē godināšanas pasākumus savas teritorijas jaunatnes organizācijām un aktīvākajiem jauniešiem vai arī godina savas pašvaldības aktīvākos jauniešus citu svinīgu pasākumu ietvaros (piemēram, pilsētas svētkos).
- ✔ Pasākums "Bauskas novada Gada jaunietis", "Bauskas novada uzņēmēju gada balva" (nominācija "Gada skolēnu mācību uzņēmums")
6. Pašvaldība veicina jauniešu pieredzes apmaiņas aktivitātes jaunatnes politikas jomā (piemēram, vietējā, reģionālā, nacionālā vai starptautiskā mērogā).
- ✔ Gan projekta, gan ikgadēja budžeta plāna ietvaros.
7. Organizēti ikgadēji forumi, jaunatnes nedēļas, konferences darbā ar jaunatni iesaistītajām personām, iesaistot jaunatnes organizācijas vai jauniešu iniciatīvu grupas.
- ✔ Forumi kā ikgadēji pasākumi jauniešiem.
8. Pašvaldības iestādes īsteno uz jauniešu mērķa grupu vērstus projektus patstāvīgi un sadarbībā ar NVO, jauniešu iniciatīvu grupām.
- ✔ Īstenoti vairāki projekti.
9. Pašvaldības deputāti iniciē vai piedalās diskusijās ar jauniešiem par darbu ar jaunatni jautājumiem.
- ✔ Jauniešu forums, strukturētais dialogs, individuālas tikšanās.
10. NVO pārstāvji ir iekļauti komisiju un darba grupu sastāvā, kur tiek izskatīti jaunatnes politiku ietekmējoši jautājumi.
- ✔ Apstiprināts konsultatīvās komisijas sastāvs, kura iesaistīta jaunatnes politikas attīstības pamatnostādnēs izstrādē.
11. Citas darbības, kas veicina jauniešu līdzdalību un iniciatīvu īstenošanu.
- ➖ Jauniešu projektu konkursi, apmācības, telpas, transports, materiālie resursi;
  - ➖ Pagastu jaunieši tiek daļēji sasniegti, tātad netiek pilnībā nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas visiem novada jauniešiem.

Priekšlikumi:

- Noteikt prioritātes jaunatnes politikas attīstībai novadā un, kā iepriekš minēts, nepieciešams noteikt mērķtiecīgas darbības, lai uzlabotu jauniešu dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvu, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, atbalstot darbu ar jaunatni un nodrošinot jauniešiem vieglāku pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, paredzot atbilstošas aktivitātes

jaunieša personības attīstībai un attīstot pakalpojumus un aktivitātes, lai veicinātu jauniešu iekļaušanos sabiedrībā, darba tirgū un pāreju pieaugušā statusā.

- Jāveicina jaunu NVO izveidošana un jauniešu iesaistīšanās NVO vai iniciatīvu grupās, attīstot pilsonisko un sociālo līdzdalību.

Pielikums nr.2.

Aptauja “Vecumnieku jauniešu centrs” izveides nepieciešamība

Galvenie secinājumi un priekšlikumi:

2023.gada jūlijā tika veikta jauniešu izveidota aptauja par Vecumnieku jaunieša centra nepieciešamību Vecumniekos. Aptaujā piedalījās 159 respondenti vecumā no 12 līdz 60 gadu vecumam, attiecīgi 12-18 gadi (60 respondenti), 18-25 gadi (28 respondenti), 25-40 gadi (41 respondents) un 40-60 gadi (30 respondenti). Apkopojot respondentu skaitu vecuma grupās, secināms, ka vairāk kā pusi no kopējā atbilžu skaita ir snieguši jaunieši. Par Vecumnieku jauniešu centra nepieciešamību ir nobalsojuši 144 respondenti, 10 respondenti ir atbildējuši noliedzīgi, savukārt 5 respondenti ir iesnieguši savu atbildi, kuras vairumā ir atbalstošas centra izveidei.

Kā nepieciešamība centra izveidei tiek minēti sekojoši argumenti - vieta, kur jauniešiem satikties un saturīgi pavadīt savu brīvo laiku, vieta, kur jaunieši varētu gan vienkārši atpūsties, gan apgūt neformālo izglītību apgūstot jaunas zināšanas un prasmes, kuras noderēs jauniešu turpmākajai attīstībai.

Aprakstot jauniešu centru, respondenti atbild, ka centrā ir nepieciešams nodrošināt galda spēles, avīzes un žurnālus, spēļu konsoli, mūzikas instrumentu, TV, virtuvi, u.c., kā arī jāpieāvā dažādas jauniešiem interesantas aktivitātes un zināšanas.

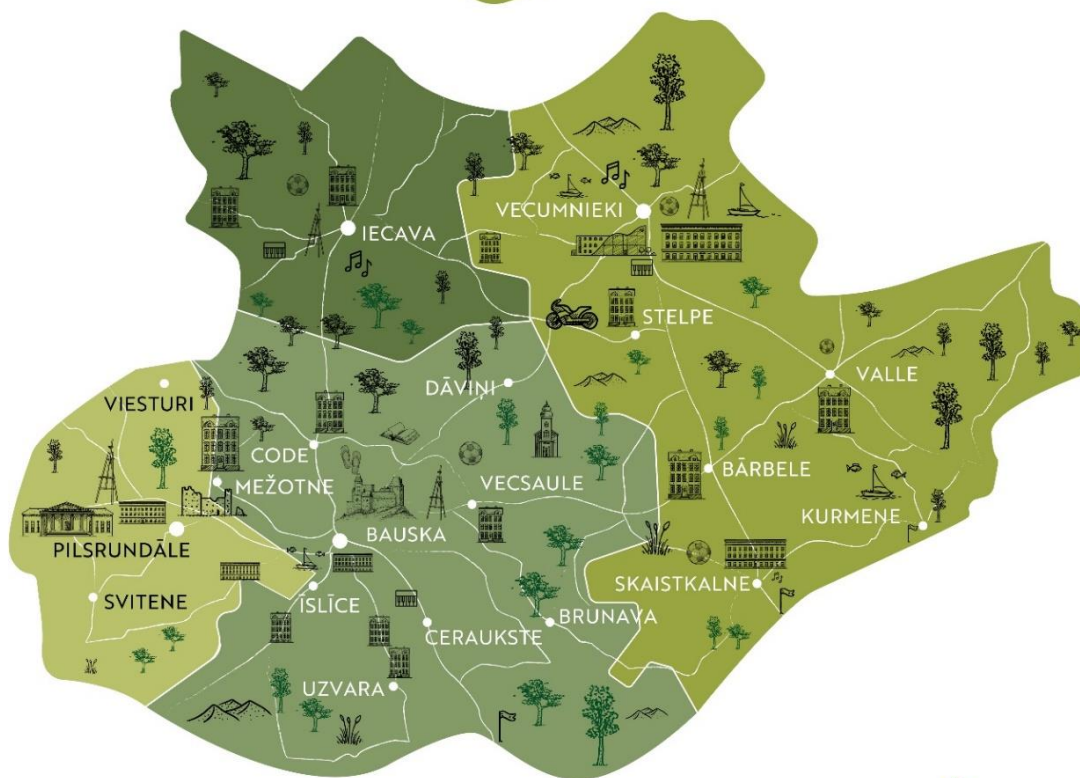
Atbildot uz jautājumu, kā motivēt jauniešus apmeklēt jauniešu centru, tiek minētas sekojošas atbildes - izveidot jauniešiem interesantus un viņu vajadzībās balstītus pasākumus un apmācības; piedāvāt radošas aktivitātes; centram jābūt aprīkotam ar mūsdienu tehnoloģijām; jānodrošina centrā pieejamus kārumus; centrā jābūt neformālai videi un draudzīgai atmosfērai.

Lai veidotu atbilstošu vidi jauniešu centrā, respondentiem tiek lūgts atbildēt uz jautājumu par svarīgākajām aktualitātēm jauniešu dzīvē. Kā nozīmīgākās aktualitātes tiek minētas tehnoloģijas, sports, izglītība, sociālie tīkli, mūzika, uzņēmējdarbība.

ES UN MANS PLĀNS

Projekts "IEZĪMĒ SEVI"

Noskenē, lai apskatītu
kartes pilno versiju

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

Projekts īstenots Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts
programmas 2023.-2025. gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros

**Bauskas novada pašvaldības
Jaunatnes politikas pamatnostādņu 2024.-2028. gadam
izstrādes komanda:**

**Bauskas novada administrācija
Izglītības, kultūras, sporta un
sabiedrības labklājības departaments**

**Jaunatnes nodaļas vadītāja
Līga Briģe
Vecākais jaunatnes lietu speciālists
Rihards Ansons**

Pamatnostādņu stratēģiskajā plānošanā piedalījās:

**Bauskas novada administrācija
Attīstības un plānošanas nodaļa**

**Iecavas jauniešu centra vadītāja
Laine Baha
Iecavas apvienības pārvaldes jaunatnes lietu speciāliste
Baiba Benta
Vecumnieku apvienības pārvaldes jaunatnes lietu speciāliste
Dace Dukāte**

**Bauskas novada
Jauniešu dome**

Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija

BAUSKAS NOVADS

Uzvaras iela 1, Bauska,
Bauskas novads, LV-3901

www.bauskasnovads.lv

639 639 74

